

S. Raudovė

KOVA

KOVOJ TU ĮGYSI SAVO TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SAJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:	ADRIAS:
metams 2.00	1815 Moyamensing ave.
pusmečiui 1.00	Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 20

Philadelphia, Pa. 15 Gegužio (May) 1908 m.

Metas IV.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Koks dabartinis žmonijos surėdymas.

BUVO gadynė, kada net turtingiausieji ir įtekmingiausieji Jungtinių Valstybių piliečiai didžiavosi tuom, kad jų tarpe viešpatauja tikra demokratizmo (žmonių savyvaldos) dvasia, kad visi šios šalies piliečiai yra lygūs viens kitam, kad gyventojai nėra padalinti į luomas kaip — pavyzdžiui — Europos šalyse, kad nėra čion nė aristokratijos, bajorų, nė nužemintų burų.

Bet laikas bėgo, viskas mainėsi, «civilizacija» visame darė savo «progresą». Šiandien jau Jungtinėse Valstybėse tarp aukštesnės luomos nerasi nė pėsakio anos demokratizmo dvasios. Joks skurdžius šiandien negali tikėtis tapti prezidentu, kaip Abraomas Lincoln; joks prastas grabių kasejas nepasieks to laipto, kaip prezidentas Garfield; darbiuinko sunus nelabai gali laukti tapti armijos ar kariško laivyno vyre

niuojū. Tai vietos, paskirtos jau vien tik išrinktiems, bagočių kliasos sąnariams. Šios šalies milijonieriai ne tiktai didžiuojasi iš pridudamų jiems titulų, kaip geležkelių karalių, angliakasyklių baronų, magnatų ir tt., bet visame stengiasi pamėgdžioti nusibankrutjusią europinę aristokratiją; jie nesigaili prašvilpti milijonus, bile tik su ana susibičiuoliuoti. Ne vienas amerikinis milijonierius pašventė dalį savo lobių, kad išleisti savo dukterį už kokio nors moralškai, fiziškai ir pinigiskai nusibankrutjusio Europos grovo ar kunigaikščio. Visi mūsų Vanderbiltai, Astorai, Gouldai ir kiti didžpinigiai yra susigiminiavę su nusibankrutjusiais ir supuvusiais Anglijos, Prancuzijos ir kitų šalių aristokratais. Štai atsibaladoja koks nors europinis utėlius aristokratas į šitą šalį, ir mūsų milijonieriai priima jį su išskėstomis ran-

išejo iš po iš geriausių

reikalaujama, tuom aktyvesnė ipino iš laivo itų lėbavimai

erikos gyve- isų sukybių inigū, daug ti.

į barbariškai žaga jų mote- paleistuvystę; kių biarybių

prekiuoja, bet labai norint tą skui pabranga.

York City.

linijų laivų.

ija į visas ša- ni ir pigiai.

ty.

tinų valstijų.

phia, Pa.

as!

Nauja Lietu- viame jus, broliai, aplė- tysite blogų laikų. Pa- lžemis, molis ir žvyras. q. Iš augšto užmokai fanestee, Mich. Preki- ūiai nelispirtų. Kas no- ūčiai pas mus, o mes ap-

higan.

komis ir tupinėja apie jį, ir laižo jį, ir kakta žemę daužo prieš jį, lyg prieš kokį žydiškąjį dievą. Bezdzionkuodami pagal europinę aristokratiją, jie savo palocius apsodino čielais batalijonais tarnų, pakalikų, palocinių mergų, kaštelionų, įvedė aristokratišką etiketą...

Ne viens šios šalies milijonierius labai trokštų Jungtinių Valstijų republikonišką tvarką perkeisti į monarchiją. Juk prezidentaujant Grantui, kapitalistai buvo sudarę suokalbį panaikinimui republikos naudon monarchijos, bet pabijoję, kad žmonės sukilę iš savo apsnudimo neišdirbtų gerai suokalbininkams kailį, tuos savo tikslus užmetė, nepadarę žingsnio.

Teip tai matome, kad tarp vadinamų augštesniųjų draugijos sluogsnių veltu jieškotum šiandien dvasios republikonizmo ir demokratizmo. Tokia dvasia klėsti da vien tik tarp nesugedusios dirbančiosios liaudies, vien tik žemesnėji luoma užlaiko da savyje meilę republikinio surėdymo ir demokratizmo ir tik ta luoma kovos ne tik už jų išlaikymą, bet ir už suteikimą jiems prigulnčios įtekmės ant dvasiško ir materiališko pakilimo visų žmonių; kovos ji iki paskutinos už tą, kad kiekvienas gyventojas šioje šalyj būtų iš visų pusių ir visame lygus kitiems ir politiškai bei ekonomškai nepriklausytų kitiems šios šalies gyventojams.

K. Dugis

Nė Rooseveltas, nė Clevelandas, tik kapitalizmas.

(Iš «THE WORKER»).

SZIANDIEN blogi laikai darbo žmonėms užėina ne vien tik republikoniškoje tyranijoje. Vos 15 ka metų praėjo, kaip mes turėjom lyginai tokį pat skaudulį, demokratams valdant. Ir jei konservatas Cleveland'as būtų šiandien, mes vis vien būtume susilaukę blogų laikų, kaip dabar. Arba jeigu vadinamasis «radikalas» Roosevelt'as būtų buvęs prezidentu 1893 metuose mes teip pat būtume turėję blogus laikus, bedarbę, kaip turėjom tada Clevelandui prezidentaujant. Toki blogi laikai pačina nuo kapitalizmo, kurį abi senosios partijos palaiko.

Kapitalizmu mes vadinam šį surėdymą, privatiškosios nuosavybės viešpatavimą, kur turčiai valdo įplaukimus nuo žemės, kasyklų, geležinkelių, mašinerijų ir dirbtuvių, kas duoda pelną per draugijinį darbą milijonų neturtėlių rankpėlių ir kas yra reikalinga žmonijos gyvenimui.

Pirmesniuose laikuose, kada darbininkai dirbo pavieniai, tai jiems priklausė ir įrankiai, ir pagamintieji daiktai. Dabar, kada dirba krūvoj dirbtuvėse, su milžiniškais naujos sistemos mašinerijomis, vietoje neištobulintų įrankių, privatiškoji nuosavybė daiktų, su kuriais atlieka darbą, kaip ir pagamintieji išdirbiai, patekę į turėjų rankas, vadinasi — draugija persiskyrė į dvi klesas: kapitalistų dykūnų ir algaujančių darbininkų, t. y. — keletas, kurie sugrobė turtus, nieko nedirba, ir visuomenės dauguma, kuri dirba o nieko neturi; keletas kasdien eina turtingyn, kontroliuodami pramonę, o daugumą — puslėdelnius darbininkus stumia vis į didesnį skurdą; šie neša ant savo pečių visą pramonę po kontrole kapitalistų.

Dabartiniame draugijos surėdyme kapitalistai pasilaiko daugiau, negu pusę visų gėrybių, kurias darbininkai sutveria ir išmo-

ka mažiau, negu pusę už darbą. Darbininkai turi praleist visą savo uždarbį, kad galėtų bent apiplyšę ir badmiriaudami pragyventi.

Kapitalistai praleidžia dalį savo pelno savo geismams užgnai dint. Bet prekiai (išdirbiai, tavorai) vis dauginasi, kapitalistai nespėja jų nė pats išaikvot, nė išparduot ir dėlto kas dešimti ar penkiolikti metai šitas perviršis pasiekia pačią viršunę — tad kapitalistai atranda daug naudingiau uždaryt savo dirbtuves, negu leisti darbininkams išdirbinėti daugiau prekių. Tada mes turime blogus laikus iki darbininkai nepravalgo visus sučėdytus centus (kurių labai mažai sučėdyt tegalima. Vert.), didesnė dalis vidinių nes luomos nusibankrūtija ir išdirbių didžiūma išsiaikvoja, tai ir da mes vėl pradėdam vartyt darbą.

Tik vienui vienas yra kėlias padaryti galą šitam netikusiam kapitalistiškam surėdymui, tai — įvykdytas socializmo. Lai vi žmonės pastoja darbininkais, lai visi žmonės pasilieka savininkais. Lai išdirbystė būna atliekama priežiūroj pačių žmonių, visų žmonių gerovei, ne teip kaip dabar kapitalistų priežiūroj yra daroma privatiškam pelnui.

Tada, jei pasirodys, kad mes išdirbam daugiau prekių, negu reikalinga, sutrumpisim darbo dieną visiems; dabar, laikuose turiamos «gerovės» dauguma mūsų turime dirbti labai ilgas valandas ir labai sunkiai už pusalkį pragyvenimą, o užėjus blogiems laikams, bedarbiai, dauguma mūsų turime dykauti ir badauti.

Rooseveltas tiek daug tame yra kaltas, ką ir Clevelandas, kiek nedaugiau! Republikonų ir demokratų partijos yra lyg kaltos už palaikymą šios kapitalistiškos sistemos. Dabartinis neturėjimas draugijos surėdymas yra priežasčia virš minėtų nelaimių. Tik vienintėle Socialistų Partija žada perkeisti šitą baurų surėdymą.

Republikonų ir demokratų laikraščiai platina visokius melus. Jie abeji sako, kad «gerovė» jau dabar sugrįžta. Tas netiesa. Ji sugrįš per keletą mėnesių, o gal per dvejus trejus metus, vis vien kad ir bent katra iš senųjų partijų laimėtų ateinančiuose rinkimuose.

Da gi nekurie senųjų partijų laikraščiai tikrina, kad blogi laikai užėjo dėlėi Roosevelto — teip vadinamo — taikomojo «radikalizmo», visai užmiršdami bedarbę krizį, buvusį prie aptempto skūrio reakcionieriaus, Clevelando. Da kiti sako, kad blogi laikai užėjo būk dėlto, kad darbininkai perdideles algas gausa ir nepatinka arba praperka labai mažai. Tu, vargše darbininke, netiki tokiom paviršutinėm kalbom. Kreipkis prie faktų, perkratink atyda socialistų aiškinimus — vien tik socializmo mokslas daiktus perstato tikroji šviesoj.

Apmąstyk, ir rašykis į socialistų partiją ir dirbk drauge su visais susipratusiais darbininkais dėlėi nugriovimo kapitalizmo ir įvykdytas socializmo.

J. Endziulis.

LILI BRAUN.

Moters ir Politika.

Vertė R. Augys.

(Tąsa).

IV. Politiškos partijos ir moters.

Politiškų Vokietijos partijų skaitlius gali iš pirmo žvilgio

daug su jomis apsipažinusį lengvai suklaidinti; jų yra nemažiau keturiolikos: konservatorių, laisvųjų konservatorių, ūkės savininkų sąjunga, valstiečių sąjunga, centras, lenkų, elziečių, velfų, antisemitų, tautininkų-liberalų, laisvamanių sąjunga, laisvamanių-tautininkų, pietinių vokiečių tautininkų, socialdemokratų. Vienok nežiūrint į tą skaitlių, skirtumas tarpe didelės tųjų partijų daugumos nėra taip žymus, kad tuomi būtų apsnkintas su jomis apsipažinimas. Pirmiausiai, jos gali būti padalintos į dvi rūšis: viena apima visas tas partijas, kurios remiasi ant pamato dabartinio visuomeniško surėdymo ir nori jį palaikyti. Tokių partijų yra lygiai trylika. Kita rūšis (grupa), prie kurios priguli viena tik socialdemokratija, kovoja su taja kapitalizmo tvarka ir stengiasi pakeisti ją socialistiškąja, kurioje daugiau neturi būti skirtumo tarpe valdančiųjų ir valdomųjų, tarpe kapitalistų ir proletarų. Trylika pirmosios rūšies partijų, trumpiau vadinamos buržuaziškomis, pilnai tarpe savęs solidarizuoja (sutaria) kovoje su partija antrosios rūšies, stojančios už proletariją, bet jų pačių tarpe yra čia eilė žymių skirtumų, kuriuos mes čia galim perkratyti, kiek jie lytisi moterų reikalų; nes kaip tik tai bus pripažinta, kad šalies politika negali būti be skirtumo linkui moterų, tuojaus reikalinga bus prirodyti, kokia politiška pakraipa sutinka su jųjų reikalais.

Konservatorių, visokių atspindžių partijos — vokiečių-konservatorių, laisvųjų konservatorių, ūkės valdovų sąjunga, valstiečių sąjunga — iki šiol labai mažai tesirūpino apie moterų reikalus ir vargus. Josios laikosi įžodžio: «moteris priklauso namams» ir gina tą savo pažvalgą, užmerkdamas akis prieš tikruosius santykius. Jos todėl eina priešais kiekvieną bandymą praplatinti moterų teises, priešais kiekvieną bandymą nusilpninti moteriškosios lyties priklausymą prie vyriškosios, moterų darbininkų priklausymą prie pramonininkų arba darbdavių.

Tosios partijos yra aršios priešininkės susirinkimų ir susidraugavimų laisvės moterims; jos balsuoja priešais įvedimą moterų teisės rinkimo į pramonės teismus, o paminėjus apie politišką moterų balsavimo teisę, jie tatau sutinka su išjuoka ir panieka. — Jie kalba apie šeimyniško gyvenimo šventenybę tuo pačiu laiku, kada ištikrųjų jie patys padeda tą šventenybę naikinti ne vien tuomi, kad jie priverčia kaimų darbininkus — pačią ir patį — dirbti begalo ilgai ir paverčia jų namą tik į nakvynės prieglaudą, bet ir tuomi, kad yra beširdiško vaikų darbo išnaudojimo šalininkais; dėl jų gerovės įstatymas apie vaikų darbo apsaugą nepalytėjo ūkės darbo.

Galima privesti daug faktų, kurie nesukritikuojamai parodo, kad konservatoriai yra priešai proletarijato ir moterų: militarizmas ir marinizmas visuomet atranda juose paspartį; jie paduoda savo balsą už visokius nukeliamuosius (neteisiuosius) mokesčius, išspaudžiančius iš žmonių su vargu įgytus skatikus, o pošlinai ant valdomųjų produktų, kurie papildo tik jųjų kišenių ir istumia neturtėlius į didžiausią skurdą, daugeliui konservatorių, ypatingai ūkės valdovų sąjungai, išrodo neužtektinai aukštais. Jie, «sosto ir altoriaus ramstis», valdžiai grasina atsimitimu, jeigu ji da daugiau nepakels duonos ir mėsos kainos (čienios).

Moteris vadina pačiu konservativiškuoju žmonijos elementu. Jos, ištikrųjų, palinkusios tvirtai laikyties senųjų tradicijų. Bet ar iš to išeina, kad moters turi glausties prie konservatorių ir remti jų politiką?

Centras, skaitlingiausioji ir įtekmingiausioji reichstage partija, atsiradusi iš priešasties kultūrinės kovos, kurią vedė Bismarkas priešais katalikų bažnyčią, daugelyj vietų laikosi konservatorių pažiūrų. Bet iš tiesų visus josios sąnarius riša į krūvą priklausymas prie katalikų bažnyčios. Dėlto tarp centro rėmėjų yra visokių luomų žmonių — dvarponių ir pramonininkų, piniguočių ir darbininkų; dėlto reikia turėti miklaus virvės šokiko gabumą,

kad visus juos pakakinti; bedyvai, kad centras tankiai pats sau prieštarauja, ypatinga tada, kai pasipina darbininkų klausimas. Šiame klausime jie tankiai šį-tą prižada, bet kada reikia priimti įstatymą, užtikrinantis šiokią tokią darbininkų gerovę, tai centras balsuoja priešais, kad tuomi išitaikinti turėiams, kurių reikalus kliudo visoks darbininkų būvio pagerinimas.

Daugelis faktų rodo, kad moterims nėra pamato žiūrėti į centrą, kaip į skelbėją jų reikalų. Nežiūrint į tai, centras daugeliui moterų, ne tik trumparegėms, turi didelę pritraukiamąją spėką. Ta spėka pirmiausiai paeina iš tikėjimo ir išpažinties; be to, ji gludo tame, kaip centras žiūri į tam-tikrus moterų reikalus. Tas išsireiškia tuom, kad centras stengiasi sugrąžinti moterį namams, motiną šeimynai, ir aprubežiuoti moterų darbą ne namie. Ir kuri darbininkė, vaitojanti po dvigubą našta — rūpesčiu apie kasdieninį maistą ir apie savo namus, — ir per tai priversta palikti vaikus jųjų pačių valiai, nepamatys tame savo norų pildymo? Vienok, nereikia čia daug sukti galvą, kad suprasti, kad užgynimas moterims dirbti ne namuose ne tik neatneštų joms pasiluosavimo, bet pažabotų jas da į didesnę vargą. Juk panaikinus moterų darbą fabrikuose ir dirbtuvėse, nebus panaikintas vargas, kuris verčia moteris griebties už darbo. Prašalintos tokiu keliu nuo fabriko, moters paliktų auka naminės pramonės, kuri neturi įstatymiško apdraudimo, patektų da blogesnei eksploatacijai (išnaudojimui) ir tos apgailėtinos šeimyniškojo gyvenimo liekanos būtų galutinai išgriautos. Tokiu būdu centro išsvajotoji moterims gerovė dienos šviesoje pasirodo apgavinga.

Todėl, jeigu moteris nori pasiluosot nuo vargo ir verguvės, ji niekadios nestos į centro eiles.

Bet už tai *liberalai* laiko aukštai liuosybės vėliavą! Prisižiūrėsimė į juos iš arčiau. Jie yra tai skurdžios, sutaršytos liekanos didelės ir kada ištiesų laisvos partijos, gynusios buržuazijos reikalus. Jos dešinysis sparnas — *t a u t i e č i a i l i b e r a l a i* (nacijonal-lib.) — savo darbais prisiartina prie konservatorių. Kaip ir pajuoka jų atžagareiviško stengimosi skamba dabar vardas «liberališkas», t. y. laisvas, nes prisidengę tuo žodžiu, jie giria kiekvieną mėginimą pavergti žmones, pradenant nuo susidraugavimu laisvės varžymo iki kovos su visuotino ir tiesaus balsavimo teise. Taip širdingai darbuodamiesi, jie sveikina visokius valdžios reikalavimus sulyg armijos ir kariško laivyno, jie visomis spėkomis stengiasi pagreitinti muitų įvedimą. Tik labai retai ir tai ne be protestų daugelio jų pačių partijos narių, jie susitaiko su darbo apdraudimo reikalavimais. Nacijonal-liberalai, kaip apginėjai pramonininkų darbvedžių, norinčių užlaikyt sau teisę be saiko skriausti darbininkus, ir kaip teisingi šiųjų reikalų išreikštojai, kovojo priešais vyrų darbo laiko sutrumpinimą, gaudžiai šaukdami, kad jokiū būdu esą negalima atimti nuo darbininko teisę dirbti iki netenkant spėkų! Da ir kituose santikiuose pasirodė, kad tautininkai liberalai yra tipiškai buržuazijos reikalų atstovai: jie karštai kovoja prieš įstatymą apie pertraukimą vertelgystės 9 valandą vakare ir dabar da noriai jie tą įstatymą prašalintų; jie net apskelbė save tikrais priešais įstatymiško apdraudimo vaikų, dirbančių prie ūkės ir naminėjų tarnystėjų. Jie padėjo į šalį arba tiesiog aplenkė tylėjimu daugelį reikalavimų, kurių išpildymas turėjo įeiti į liberalizmo uždavinius; to pavyzdžiu yra pripažinimas moteries lygybės prieš visuomeniškas ir privatiškas teises. Taigi moterims nėra laukti nuo nacijonal-liberalų ir josios atsisako nuo jų grauštukų, kartais joms išmestų, kaip elgėtoms.

(Toliaus bus).

ika.

Vertė R. Augys.

ters.

š pirmo žvilgio

Mūsų dienų verguvė laisvoje Amerikoje.

Nekartą yra girdėta įspudingos žinios apie tikrąją verguvę šiaurės Amerikos pietinėse valstybėse. Da vienas prirodymas, kad verguvė gyvuoja «laisvoje» Amerikoje, prirodymas paties vergo, kurio laiškus čia patalpiname.

I.

Brangus Drauge J.S.

Kreipiuosi į jus su šiuo laišku, pranešdamas, kad esmu papuolęs į tokią vietą, kad nė nežinau, koku budu ištrukti: esmu palikęs padonu prakeiktos kapitalistiškos tvarkos. Kaip matau, tai nors ašai dirbsiu 10 metų, tai tiktai sunėšiosiu savo drabužius, o daugiau plikam reiks traukti pėsčiam. Kad ir išlėksi, tai duoda telegramą į visas puses ir sugauna. Prakeiktas steitas Tenesees! Negaliu jums, brangus draugai, viką aprašyti. Neturiu jau sveikatos plunksnai suspausti. Tik-tai tą pasakysiu, kad kiekvieną mėnesį pabėga po 50 žmonių palikę drabužius ir viską. Tie žmonės, katrie neturi pinigų, ar numišta badu, arba patys sau galą pasidarą. Kad turėčia 12 dolerių ar daugiau, pasiekčia miestą Cincinnati, tada but laimė. O jeigu ne, tai kitaip negali, nes tokios žmonai pusty-nės, kad eitum ir 15 dienų, tai turėtum badu numirti. Nors mano ir gera galva, bet niekaip neišmisliju, kaip iš čia ištrukti. Jeigu aš kaip nors ištruksiu, tai da gal pasimatysim, tai apsakysiu apie viską.

...Meldžiu jį, brangus drauge, atrašyk man, kaip gausite mano laišką. Atsiųskite ir numerį «Kovos». Jeigu ištruksiu iš tos peklos, tai nuvažiuosiu į artymą socialistų kuopą. Spaudžiu jums ranką su savo kruvina ranka.

Jūsų draugas J. L. u k o š e v y č i u s.

Meldžiu jūsų, idant jūs parašytumėt apie tai į organą «Kovą», o jeigu reiktų, tai nuleiskite mano laišką, idant visi Amerikos laikraščiai atspaudintų.

II.

Duchtown, Tenn. 21 kovo, 1908 m.

Brangus Drauge!

Laišką jūsų apturėjau; ištariu širdingiausių ačių už draugišką sąjauimą; esmu labai dėkingas tau; turiu nors tave, brangus drauge, prijaučiantį mano padėjimui. Jūs, brangus draugai, klausiat nuo katro agento aš važiauvau. Agento ašen niekuom nekaltinu, žmonai nieks daugiau negalėjo žinoti apie tą steitą (valstybę), kaip tik buvusieji žmonai. Jūs klausiat, brangus drauge, kuom jūs galėtumėt man pagelbėt. Aš ir negaliu jums pasakyti. Aš turiu tiktai vieną kelią: palikti viską, ką turiu, ir lėkti, kad nė šuva nesulotų, o kitoniško kelio nematau prieš save.

Jūs, brangus draugai, gal juokiatės iš mano laiško, kad aš rašau, kad papuoliau vergijon, bet tai tikra tiesa. Ką širdis mano prijaučia, tą ir rašau. Esmu aš per daug žmonai ramus, stengiuosi kaip galėdamas buti linksmas, bet sunku iš

retėzių nukalti aukso braslietą. Dabar biskį tiktai paaiškin-siu apie padėjimą savo ir visų, katrie žmonai patekė į tą prakeiktą vergiją. Baudžiauvoj, rodos, lengviau žmonija, gyvena, nekaip mės žmonai. Reikia toki sunkų darbą dirbti, kad gali išdirbti dvi dienas ant savaitės, o jeigu norėtum daugiau išdirbti, tai reiktų užsismaugti ant visados; kiekvienas žmogus turi išdirbti 7 karus akmenų, tai gauna tiktai 1.50. O jeigu neišdirbsi tiek, tai užtenka ir pusės dolerio. Kolei žmogus turi da savo drabužį ir avalą, tai da gali porą savaitių išdirbti, o jeigu ne, tai buk nuplyšęs, nuogas; tokių tankiai matyties. Kad tu, brangus drauge, pamatytum kokie žmonai žmonės — nuskurę ir turi dirbti tiktai už pilvą. Išvažiuoti kur nors kitur nėra kuo, nes centą gal per kelis metus gauna pamatyti. Jau ir man teip prisiėjo: už valgį reikia mokėti 17 dol., už a u zą 6.50, avalas brangus, drabužis reikia pačiam iš darbo parėjus skalbti, o jeigu ne, tai nepapėsi uteles krapštyti. Vienu žodžiu pasakysiu, kad buvau proletaras Rusijoje, bet tokio vargo da nemačiau. Neveliju to nė savo nepriete-liui.

Niekados man nedrebėjo ranka, kada buvau Rusijoje ir kada eidavau prieš despotišką valdžią..., bet dabar dreba ranka. Ateina naktis — turi saugotis, idant tave nepapiautų arba neužmuštų. Nepamisyk, Jurgiuk, kad ašen palikau s k e b u, — ne. Bet juodašimčiai susiorganizavę, ir laukiam diena iš dienos užpuolimo. Anglikai nori mūsų žmones išpiauti; kas vakars turim gulti suspaudę strielbą arba revolverį rankoj; bausis yra mūsų padėjimas, nes ar nuo darbo mirti arba kristi nuo juodašimčių rankos. Neaiškįsiu daugiau apie nieką, tiktai pasakysiu tą, kad norėčiu da-kada nors su jums pasimatyti; tada viską apsakysiu, o dabar neužtektų knygos man išrašyti. Bet tikiuosi, kad da ne greitai pasimatysim, nes nežinia, kaip iš tos peklos reiks ištrukti. Kad nors galėčia nuvažiuoti kur į farmą, tai bučia laimingas, bet dabar žmonai arti farmų nėra; nėra nieko, kaip tik kalnai ir dangus. O šiluma tose mainose — tegul ją perkunas trenkia, — negalima išturėti. Dirbam mės po žeme gilumoj, katra turi 3,600 pėdų.

Dabar meldžiu da, idant kaip galint, rašytum redakcijom, arba, idant visi laikraščiai patalpintų, idant nė vienas žmogus nedrįstų važiuoti į tą steitą, nes geriau badu numirti, nekaip žmonai vergu palikti.

Ačiu jums už laikraštį, nors neturiu kada ir skaityti, nes esmi labai pavargęs. Meldžiu perprašyti anuos draugus, kuriems laiško nerašau; tegul jie nepyksta, nes priežastis yra ta, kad baisu vaikščioti į pačtą, o kita, kad neturiu laiko kiekvienam rašyti ir pinigų ant markės neturiu.

Meldžiu aprašyti man, kaip darbai eina Mc Kees Rocks ir kas girdėti. Daugiau prašau pasiklonioti visiems draugam.

Palieku vergas kapitalistiškos tvarkos. Spausdamas jums draugišką ranką su socijališkais linkėjimais jums ir revoliucijai

J. L. u k o š e v y č i u s.

si tikrai paaiškinti patekę į tą pramoniją, gyvenantį dirbti, kad galėtų turtum daugiau kiekvienas žmogus turėtų 1.50. O jeigu Kolei žmogus savaičių išdirbti tankiai mokytojai mokėsi žmogus. Išvažiuoti kur metus gauna pareikia mokėti 17 žis reikia pažiam pėsi uteles krapoletaras Rusijoje, o savo neprieteuvau Rusijoje ir bet dabar dreba tave nepapiautų d ašen palikau avę, ir laukiam usų žmones iš a arba revolveriuo darbo mirti u daugiau apie a nors su jums žtektų knygos asimatysim, nes i nors galėčia et dabar čionai dangus. O šia, — negalima turi 3,600 pė

tytum redakci- ant nē vienas riau badu nu- la ir skaityti, uos draugus, priežastis yra riu laiko kie- c Kees Rocks em draugam. Spausdamas s jums ir re- yčius.

AMERIKOS DĖDĖ SAMAS (UNCLE SAM)

Dede Samas yra tai imaginuota, įsivaidinta ypata, reiš kianti retkarčiais Amerikos Jungtinių Valstybių valdžią, o tankiausia — žmones, liaudį. «Samas» tai sutrumpintas vardas Samuelis; angliškai vadinamas Uncle Sam (išsitaria: onkel sem). Viršuj padėtas paveikslėlis parodo, kaip Amerikos Dėdė Samas sunkiai dirba, nešdamas ant savo pečių trustus su jų visais turtais. Trustai paplaka nabagą Samą, kad eitų greičiau, o politiškai tų trustų veikėjai teip gabiaai iškrausto da jo kišeniuis.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Amerikos Jungtines Valstybes. Senatas atmetė prez. Roosevelto užmanymą įtaisyti keturis naujus kariškus laivus ir pritarė atstovų kongresui pastatyti tik du šarvuočiu. Senatorius Foraker, norėdamas, kad prezidento užmanymas būtų priimtas, nurodinėjo, kad Amerikai grėsianti karė su Japonija, tai reikią ir laivų daugiau; bet šimet karė jau ne teip «grėšia», kaip pernai, o tada tik vieną laivą buvo nutarta statyti. Įdomu, kad prie demokratų partijos priklausantieji senatoriai balsavo už Roosevelto užmanymą. Po to senatas nubalsavo kariško laivyno biudžetą (įeigų ir išlaidų sąskaitą), kuris išviso siekia \$123,115,659.

Milijonierių gatvė Wall Street (kur yra didžioji birža) New Yorkė ne teip seniai prezidentą Rooseveltą išmisliodavo ir žodžiu ir savo laikraščiuose, vadindavo jį pusgalviu ir tt., kada tas šūkavo tai prieš trustus, tai kitokias neva permainas siūlė, o dabar jau prezidentas jiems geras, tik pajuokia, kad jo pasielgimas tankiai panašus į šeiminkavimą «buliaus porcelėno sankrovoje». Juok-

darai tie biržos sukčiai!

Portugalija. Išsiaiškina, kad užmuštasis karalius Carlos buvo ne tik didelis despotas, bet ir geras vagilius. Jis išėjo už žmonių pinigų pirktus karališkų ženklų brangumynus pusantro milijono dolerių vertės. Iš tos sumos karalius gavęs tik 700 tūkst. dolerių, o kita dalis, apie 800 tūkst., menama, kad sutirpo buvusiojo diktatoriaus Franko kišeniuje, na, žinoma, ir da kelių prielakų pasinaudota. Tą viską stengiasi ištraukti į aikštę respublikinių partija. Valdžia su atgaleiviais stengiasi tai padengti, pakavot. Karalius Manuelis nori tą biauria tēvo skolą užmokėti, bet ne viską, ką tėvas prabirbiuo. Valdžia grėšia pirmelviams — išvaisyti parlamentą, suglamžysiant konstituciją ir įvesiant diktatūrą, jeigu anie užsimanysią būtina tai keblų valdžiai klausimą kelti parlamente. Respublikiniai tačiau nenusigąsta ir primena karaliui jo tėvo likimą.

Rusija. Kaip žinoma, caro valdžia daug primokėdavo (duodavo premijas) cukraus pabrikantams, kad tie galėtų išvešt cukrų į užsienį; Rusijos cukrus Vokietijoje ir Anglijoje parsiduoda po 6 kap. svaras; ten juo kiaules peni. O pačioje Rusijoje lupa po 14–18 kap. Tokia valdžios protekcija prisidėjo prie didelio cukraus pramonės išsiplėtojimo. O kadangi Rusijoje didelis vargas, tai žmonės visai mažai gali suvartoti cukraus, o užsienyje teipgi rodo kiek sumažėjo jo pareikalavimas, tai cukraus dirbtuvės ėmė bankrutyti, ypač Kijavos apygardėje. Viena firma («Charitomenka ir sūnūs») nupuolė su skola apie 15 milijonų rub. Valstybės banka ją gelbsti žmonių pinigais, kad skolintojai neištaksuotų; šie pratęsė vekselius nuo 12 iki 18 mėnesių. Abelnai Rusijoje krizis kone didesnis už Amerikos.

IŠ PARTIJŲ GYVENIMO.

Makedonijos revoliucionierių organizacija kovo mėnesį turėjo slaptą susivažiavimą, kur svarstė apie reformas viduje Makedonijos (nuo to ir vardą turi «vidurinė Makedonijos organizacija»). Kadangi visos valstybės ėmė teikti visokias reformas (permainas) Makedonijoje, tai sulyg to susivažiavimas priėmė šią rezoluciją: «Vidurinė organizacija pripažįs ūktai tokį reformų sumanymą, kuris atsakys mažiausiems bulgarų reikalavimams, kurie, visupirmu, stovi tame, kad administracija Makedonijoje būtų nepriklausoma Konstantinopolui» (t.y. Turkijai). Kitais žodžiais — makedoniečiai reikalauja, kad Makedonijos valdininkai būtų makedoniečiai, o ne turkai, ir nepriklausytų Turkijos valdžiai.

Amerikos Socijaldemokratų Partija (ta pati «Socialist P.») Wisconsin valst. Milwaukee mieste per paskutinius rinkimus gavo balsų 20,867, Demokratų Partija — 23,014, o Republ. part. tik 18,349. Soc. demokratams reikia da tik 4000 balsų, kad jie paimtų viršų ant abiejų senųjų partijų.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Kalnakių atsišaukimas. Alaskoje sustreikavo Vakarų Kalnakių Federacijos skyrius «Douglas Island Miners' Union No. 109». Mat darbininkai, baisiai išnaudojami, pernai ėmė kovoti už pagerinimą savo būvio ir iškovojo didesnius uždarius. Tas teip įpykino savininkus, kad jie per visus metus visokiais būdais stengėsi nuslopinti darbininkų sąjungą. Ta priespauda ir privedė prie to, kad

kalnakasiai apskelbė visuotiną streiką. Ta unija atsišaukia darbarius į visus darbininkus, prašydama pagelbos pinigais, nes jos fondas nedidžiausias ir jam greit išsibaigus, grįs ir streikas ir sąjunga. Aukus prašo siųst ant rankų E. Mills, Vak. Kalnak. Fed. sekretoriaus, Denver, Colo., arba vietinės unijos N 109 valdybai, Douglas, Alaska.

Bedarbystės augimas. Springfield, Mo., kovo 5 d. tapo paleista iš darbo neapribuotam laikui 2000 darbininkų, dirbančių «St. Louis and San Francisco» geležinkelio dirbtuvėse. Kaip priežastį darbų sulaukymo, kompanija nurodo sunkų piniginių padėjimą, atsiradusį dėl krizio.

Reikalauja kareivių skebams ginti. Butler, Pa. šerifas Campbell oficiališkai pareikalavo nuo Pensylvanijos gubernatoriaus Suar-to, kad prisiųstų į anglies kasyklų apygardę Hilliard du milicijos skyrių skebams apsaugoti. 300 streikuojančių kalnakasų Hilliarde padarė demonstraciją toje miestelio dalyje, kur gyvena daugiausia streiklaužių. Streikas prasidėjo dėlto, kad anglies ponai nenor pasirašyt po nauju kontraktu.

Anglekasiai nenor taikytis su darbdaviais per trečiųjų teismą. Kaip žinoma, Kansas City, Mo., eina iki šiol bendra taryba anglekasių unijos «atstovų» ir kasyklų savininkų. Balandžio 30 d. unijos prezidentas Lewis apskelbė, kad kalnakasiai nenori, kad ginčai būtų atiduota išrišti trečiųjų teismui, o tai dėlto, kad, anot Lewiso, toks teismas skiriamas neva iš nepartijinių žmonių, o ištikrųjų jie prastai nežino gerai dalykų, kuriuos jiems prisieina išrišti; jie tik eina nežinioms tai už vieną, tai už kitą pusę.

Lewis vienok tikisi, kad dalykas bus užbaigtas gerai ir vakarinėj Pensylvanijoje ir Coloradoj neįvyks streikas. Atstovai sutiko atiduoti tai trečiųjų teismui.

Kunigas medžioja žmonėms darbą. Chicagoj vienos evangelikų bažnyčios (Onward Church) kunigas B.M. Brown, patyręs, kad daug jo parapijonų yra be darbo, sumislįjo surasti darbą; tam tikslui turi susirašęs visus pabirkus, susineša su jais ir jei kur reikia darbininko, tai pasiunčia. Kas pas jį ateina jieškoti darbo. Tai teip daro kaip ir tam tikri agentai. Ir garsinasi kaip agentas: «Kas neturi darbo arba reikalauja darbininkų kreipkitės į Onward bažnyčios pastorį, gyvenantį ant Ohio gatvės Chicago, Ill. Rasit jį bažnyčioj kasryts nuo 9 iki 12 val., išėmus paudėlį».

Darbininku judejimas svetur.

Didelis laivų darbininkų lokautas prasidėjo balandžio 25 d. Anglijoj. «Shipbuilding Employers Federation» nusprendė paleist iš darbo visus savo darbininkus, dirbusius laivų dirbtuvėse. Lokauto priežastis šita: žiem-rytinėj pakrantėj laivų dirbtuvių darbininkai sustreikavo, tai savininkai balandžio 15 d. padavė jiems išlygas, kad iki balandžio 25 dienai jie liautų streikavę, o ne, tai būsią uždaryta visos dirbtuvės. Darbininkų delegatai laivų dirbtuvių savininkų susirinkime buvo padavę sąlygas, kad žiem-ryčių darbininkų streiko dalyką išrištų trečiųjų teismas, bet savininkų Federacija nesutiko su tuo patarimu ir dabar pavarė ir dirbančius darbininkus iš visų dirbtuvių.

Iš moterų gyvenimo ir judejimo.

|| «Motinų diena». New Yorko moterų klubas nutarė įvest naują Amerikoje šventę — «motinų dieną». Tą šventę turėtų švęs-

ti, jų nuomone, ne tik vienas miestas, ne tik viena kuri žmonių klasa, bet visa visuomenė. Šventė skiriama šimmet nedėlioį gegužės 10 dieną; vadįsis «Mothers' Day» (motinų diena). Šventė skiriama motinų garbei. Šventės ženklas — balta nėgelka, kurią nešios visi ir visos, kas tik švęs. — Vargdienės vargiai galės nešiot tą baltą «nekaltybės ir motinos meilės» ženklą, kaip tai pavadino Mark Twain; — jos greit jį sujuodys savo skurde, jei ir užsimauys švęsti.

|| *Italijos moterų susivažiavimas.* Balandžio 23 d. Ryme tapo atidarytas pirmas visuotinas Italijos moterų susivažiavimas. Susivažiavimas yra globoje karalienės Elenos, apšvietimo ministerio Rasy ir miesto prezidento Natano. Nors tai beveik vien didžiūnės, «aukštosios klesos» moters, bet jos kuopiasi su tikslu įvykdyt visuomeniškas permainas tokias, kurios pakeltų visas moteris draugijos gyvenime. Tatai pažymėjo savo pasveikinamoje prakalboje kunigaikštienė Spaletti. Tačiau tie pirmi žingsniai gana nebrėkiški jau iš to atžvilgio, kad moters tikis permainų globoje karalienės, kuri sulyg savo padėjimo yra prigimtu pažangos priešū.

|| *Rusijos mahometonų moterų reikalavimai.* Valstybės dūma balandžio 22 d. gavo įdomų prašymą nuo moterų Mahometo tikėjimo iš Orenburgo gubernijos. Moters prašo, kad dūma pasirūpintų prašalinti jų vyrų despotizmą ir duotų joms dalį teisių, caro apskelbtų. — «Nors mūsų šventas tikėjimas, — rašoma tų moterų peticijoje, — pripažįsta mus liuosomis, vienok kai kurie tyroniški mūsų vyrai varžo mus ir kaip verges priverčia pasiduoti visiems jų norams. Salyg korano (mahometų «biblija») įstatymų moters turi teisę eiti mokslus, keliauti, melstis bažnyčiose, užsiimti vertelgyste, prižiūrėti ligonius ir tt. ir Arabijoje, kaip ir kituose kraštuose yra žinomų moterų poečių, literačių. — Mahometonų atstovai, jūs privalote reikalauti visų teisių moterims mahometonėms; privalote įgyvendinti įstatymus, kurie mus apgintų nuo mūsų despotiškų vyrų savvalės».

|| *Danijoj moters,* kurios pačios moka mokesčius, arba jų vyrai, gavo teisę balsuoti valsčių rinkimuose lygiai su vyrais, nuo 25 metų amžiaus.

SANJUNGOS REIKALAI.

Organo pakraipos delei.

(Literatūros Komiteto kryvulė No 7.)

1). Suvienytų Valstijų darbininkų organizacijose persekiojimams prasidėjus ir Rusijos šnipams besidarbuojant, tokios citatos iš laiškų, kaip 15 nr. «Kovo» straipsnyje «Mūsų socialistai revoliucionieriai ir maksimalistai, kame nurodinėjama pravardėmis (? Red.) į užsienį pasitraukusius žmones ir šalis kur randasi yra nenaudingas ir negeistas, todėl Lit. Kom. pataria kitu kart tokių išsireiškimų kaip galint vengti.

2). Kas link mums prisiųsto atsišaukimo «1-moji kuopa į visas kuopas LS. Sąjungos», kame «atkreipė» mūsų, L.K. atydą į redaktoriaus «Kovoje» talpinamus «melagingus» pranešimus protokoluose bei kuopų rezoliucijose, redaktoriaus kaltės tame nematome, kadangi kuopos reikalauja žodis į žodį viską patalpinti. Jei tie pranešimai ir būtų neteisingi, tai tame atsako 1-moji kuopa, ne redaktorius.

3). Išsireiškimas (tam pačiam lapelyj) būk «Kovo» redaktoriaus peržengė spaudoje priimtas tradicijos tiesas ir būk išdavinėjo redakcijai prisiųstus raštus pašalinėms ypatoms, — skundas tik

k viena kuri žmonija
met nedėlioį gegužės
ena). Šventė skiriam
gelka, kurią nešias
i galės nešiot tą
ip tai pavadina Ma
jei ir užsimauys

žio 23 d. Ryme
susivažiavimas.
apšvietimo minist
beveik vien didžiūn
u tikslu įvykdyt
ų visas moteris dra
ikinamoje prakalbo
agsniai gana nebrū
inų globoje karū
ažangos prieš.

ai. Valstybės dūm
erų Mahometo tikėj
id dūma pasirūpin
alį teisių, caro ap
— rašoma tų moter
kai kurie tyroniški
pasiduot visiems j
tatymų moters tur
užsiimti vertelgys
kituose kriaunose
netonų atstovai, j
netonėms; privalo
iusų despotiškių vy

esčius, arba jų vy
i su vyrais, nuo 23

ALAI.

lei.

(7.)

acijose persekioji
it, tokios citatos
socialistai revo
ėjama pravardė
alis kur randa
ataria kitu kart

ioji kuopa į visas
K. atydą į re
ešimus protoko
ame nematome
alpinti. Jei tie
ji kuopa, ne re

ovos» redakto
būk išdavinėjo
— skundas tik

žodžiais paremtas; kas per raštai ir kam jie buvo išduoti nepasakyta. Sakyti nieko negalim.

4). Kad išvengti ateityj tokių frakcijinių tarpe kuopų ginčų, už kurių netalpinimą į organą bereikalingai redaktoriui ir centrui tenka nukentėti, Lit. Kom. įneša:

a), kad redaktorių neturėtų talpinti į organą besiginėjančių kuopų ar frakcijų savo tarpe raštų, neperleisus pirmiausia per Sąjungos komitetus (Literatūros, Pildomąjį), b), kad «nuskriaustųjų» nusiskundimai nebūtų išplatinti agitatyvišku būdu, per lapelius visuomenei, bet perduoti Pildomamjam ir Veikiamamjam Komitetam, kurie pasirūpys tokius keblumus šiokiu ar tokiu būdu prašalinti.

Literatūros Komito nariai:

Pirmsėdis — *J. Szukys*, Sekr. — *B. Žiurys*, Archyvarius — *J. O. Szirvydas*.

Redaktorius pastaba prie 1mo punkto: Draugai, L.K. nariai, sako: — «nurodinėjama pravardėmis... Gal kur ir matė tokius nurodinėjimus L.K-tas, tik ne «Kovoje» ir ypač ne minėtame straipsnyje. Inicijalai, arba pirmoji ir paskutinė pravardės raidė, tai toli gražu iki tam, kad galėtum pavadinti «pravarde». Bereikalingas bauginimasis, kad tokiomis «citatomis» nepasinaudotų Rusijos šnipai (tie randa geresnes progas, negu laikraščiai). Kad jau toks pavojus grėstų, kad jis bent būtų rodėsis Lit. komitetui, tai pastarasis patsai būtų vengęs «cituoti» toki «negeistina» straipsnį ir «Kovos» numerį, kur tasai patilpęs. L.K. tame punkte netiki savo nuomonei, savo žodžiams. Aš laikiu, reikalauju kuodaugiausia pasargų, nurodymų, kaip elgtis, kad viskas eitų geriau, išmintingiau, bet vien kart reikalauju iš patarėjų draugiško atvirumo ir teisingumo.

Užmanymas.

Dėl geresnio apsaugojimo nuo šnipų, juodašimčių ir tam panašių niekšų, mums reikia priimti sekančias priemones:

Užvesti tarptautišką šnipų kroniką. Reikale susižinoti su draugais svetimtaučiais ir patirtą ypata pagarsinti visuose socialistų laikraščiuose. Kadangi tokių niekšų daugumas moka kelias kalbas, tai jei ne prie mūsų, tai prie draugų kitataučių prisitaikys ir išnaudos.

Mano patarimai toki: Tą darbą gal atlikti ar Veikiamasis Komitetas, ar išrinktas tam tikras komitetas iš draugų skaitančių sve timtautiškus darbininkiškus laikraščius.

Bridgeport, Ct.

P. Daukšys.

Protokolas LSS. III Rajono konferencijos, atsibuvusios 26 d. balandžio Pittsburg, N.S. Pa.

Delegatai pribuvo nuo sekančių kuopų: nuo 6 tos — 10 del.; 50-tos — 4; 54-tos — 1; 55-tos — 6; 57-tos — 2.

Pirmininku konferencijos išrinkta F.J. Bagočius, sekretorium I. Baltusis. Protokolas praecitos konferencijos buvo skaitytas ir priimtas.

Konferencija nutarė sekančiais:

1. Delegatą į IV Sus. LSS. nuo Rajono siųsti. Slaptu balsavimu aprinkta Mariją Olytą.

2. Priimta rezolucija kaslink nesusipratimų 13 tos kuopos su LSS. centru. Rezoluciją priduoti Rajono atstovui, kad perduotų IV Sus. LSS.

3. Priimta rezolucija kaslink LSS. administracijos (Rezol priduota rajono atstovui. Bus priduota Susivažiavimui).

4. Priimta rezolucija LSS. rinkimų reikaluose. (Paduota Sus.).

5. Priimta drg. F.J. Bagočiaus sustatyti įstatai «Literatūros Ratelio» LSS.

6. Drg. Bagočiaus paduotoji kryvūlė sustapdanti V.K. kandidatus, buvo ne jo, bet III Rajono noru, todėl Rajonas už tą žingsnį ir atsako.

7. Parengt prakalbas Homestead, Pa. vardan Rajono 3. d. gegužio. L. Verbliugevičius surengs jas.

8. Parengt prakalbas Braddocke, Pa., palikta ant rankų B.K. Kondrotavičiaus 14 d. birželio.

9. Kitą konferenciją laikyt Courtney, Pa. Laiką paskirs reikalui ištikus rajono komitetas.

10. Rajono komitete pasiliko tie patys: J. Parčevskis, organizatorium; B.K. Kondratavičius, sekretorium; Ant. Keršis, kasierium; F.J. Bagočius, V.K. nariu.

Konferencijos vedėjai:

F.J. Bagočius, pirmininkas, *I. Baltusis*, sekr.

Atbalsys nuo 2-ros Illinojaus rajono Konferencijos

(Atsibuvusios 22–23 vasario Spring Valley Ill).

Per konferenciją tarp kitko buvo nutarta nekurie įnešimai paduoti Veikiamamjam Komitetui ir ant drg. Bernoto adriso prisiųsti. Bet mes tų įnešimų Veik. Komitetui paduotų iki šioleik dar nematėme pagarsintų. Gal V.K. pripažino neatsakančiais Sąjungai parodyti. Bet man rodo, kad iš nutarimų kai kurie turėjo savyje kiek nors vertės. Delto aš pasikalbėjęs su kitais rajono valdininkais garsinu juos per «Kova» — Gal nekurie iš tų įnešimų pasirodys ir naudingais mus LSSajungai. Paduoti įnešimai buvo sekanti:

1. Veikiamajo Komiteto užduotis patirti kaip rajonuose kuopos gyvuoja. Silpniau gyvuojančias stengtis pašelpti agitacija ir pinigiskai reikalui prisėjus. Pašelpa turētu užsiimti turtingesni rajonai.

2. Šelpti atkeliavusias iš užrubežies ypata, kurios buvo prie Socijal-Demokratų partijos priklausę, nepaisant tautos kokios ji būtų. Bet pirm šelpimo reikia juos gerai patirti kas jie per vieni, ar turi paliudijimus nuo tų organizacijų, prie kurių prigulėjo. Neturintiem paliudijimų, nei čia draugų, kurie už juos liudytų, nereikia tokių šelpti, pakol nepristatys paliudijimo. Tokiu budu manome išvengti nuo juodašimčių.

3. Moterys turinčios vyrus prigulinčius prie LSSajungos, kad būtų paliusuotos nuo mėnesinių duoklių ir lygiais būtų Sąjungos nariais su vyrais; turėtų sprendžiamąjį balą visuokiuose Sąjungos reikaluose kartų su vyrais. Vien skirtumas būtų: kad joms organo nesiuntinētu. Gyvenant poroje užtenka vieno ekzemplieriaus organo pasiskaityti. Jeigu vyras numirtų, jo moteris tūpus našle, visgi galėtų ir ant toliaus būti socialiste ir Sąjungos nare, tik organo ir dabar negaus, jeigu už jį nemokės mėnesinės 10c į Sąjungos išdą. Teipgi visos moterys ir merginos tegul mokės mėnesinės duoklės tik

po 10c. ir gaus organą «Kovą». Numazinę moterims mėnesinę duoklę, manome jų daugiau prie Sąjungos pritraukti ir padaryti jasias socialistėms.

4. Kad Veik. Komitetas rūpintųsi daugiau moterų simu. Kad jasias kaip nors pajudinti iš letargiško snaudulio prie atbudimo kartu su vyrais. Privalumas kuopų narius raginti kad jie savo moteris bei merginas, pratintų lankytis susirinkimuose, prakalbuose ir skaityti laikraščius bei moksliskas knygelės išrodančias darbininkų skriaudas.

5. Kad V.K. remtų savo tautiečius, norinčius užimti bile kokį Suv. Valstijų urėdą. Illinojaus rajono sekr.

Vincas Černauskas.

1711 E. Matheny ave., Springfield, Ill.

Apie įvedimą «Kronikos iš moterų gyvenimo».

Sekr. LSS. P. Dubickui

1815 Moyamensing ave., Phil'a, Pa.

Malonus Drauge!

Mūsų 19 kuopa LSS., savo susirinkime 5 d. balandžio nutarė atnaujinti savo įnešimą dėlei talpinimo «Kovoje» «Kronikos iš moterų gyvenimo», nėra mūsų įnešimas (jau keli mėnesiai atgal) visai skyrėsi nuo įnešimo 52 kuopos, kuri norėjo, kad tik moterų korespondencijos būtų atskiroj vietoj talpinamos. Mūsų įnešimas sekantis: «Kovoje» turėtų būti talpinama «Kronika iš moterų gyvenimo»; tas parodytų mūsų moterims-lietuvėms, ką veikia kitų tautų moterys, ir būtų

Vakaras.

Parašė S. Strazdas.

Salta, vėjas užia, garsiai atsimušdamas į langą, tarsi norėdamas įlįsti į mano kambarį ir išblaškyti tas mano liudnas mintis, kuriose esu paskendęs... O, tie atminimai, kaip jie mane kankin!.. Rodos gerai dar atmenu tas dienas ir tuos vakarus, kuriuos tėvynėje praleidžiau. Oi, gerai dar atmenu tuos šlapius ir vėjuotus vakarus, kada mudu su draugu atlikę nuo dienos darbų kur eidavome, nors ir nesykj tamsoj parpuldavome ant šlapios ir purvynos žemės, bet ir vėl atsikėlę eidavome toliau... Kaip man malonu atminti tie vakarai, kada daugiau draugų susiėję užtraukdavome «Marselietę»; kiek tada jausmų budavo, kiek įkvėpimų!... Arba kada po sunkių dienos darbų persėdėdavau per visą naktį prie knygos, ar su draugais, o išaušus ir vėl eidavau prie kasdieninių darbų, ir su nekantrybe laukdavau vakarų...

Ir taip slinko laikas iki aš pasijutau toli nuo tėvynės, antrame krašte pasviečio, tarpe svetimų ir nepažįstamų žmonių... Ir štai dabar sėdžiu vienas tarpe keturių sienų ir liud-

kaipo veiksmarodis mūsų moterims tveriant «Moterų Sąjungą», o teipgi, mūsų sesuo-lietuvaitė, pamačiusi, ką veikia moterys plačioj pasaulėj, pradėtų šį-tą veikti ir pastotų nauingesne visuomenei.

Žinutes, talpinimui «Kronikoj iš moterų gyvenimo» rodos ne sunku gauti iš svetimtautiškų laikraščių.

LSS. 19 kp. sekr. A. U n g u r a i t i s.

19 kuopa LSS. paantrina savo įnešimą, dėlei rubrikos «Kovoje» moterų reikaluose, su pasarga, kad 19 kp. įnešimas labai skiriasi nuo įnešimo 52 kp. 19 kp. paduoda įnešimą, kad «Kovoje» būtų talpinama «Kronika iš moterų gyvenimo», kas būtų moterims kaip veiksmarodžiu, ypatingai dabartiniame laike, kada tveriamą «Moterų Sąjungą». Be to da yra priežasčių, dėlei kurių reikalinga tokia kronika, nes daugumas moterų vos tik lietuviškai gali paskaityt knygą ar laikraštį, o kitose kalbose jos skaityti visai negali — teip biedna darbininkė ir nežino, kas sviete dedas, nežino, ar kitų tautų moters ką veikia ar ne, nes lietuvių laikraščiai jai nieko nepasako. O kad ir patalpina kartais kokią žinutę, tai visgi ne visada ji ją gali rast, nes įsprausta kažin kur ir neperskaičius kartais viso laikraščio, žinutės negalima rast. O ar kiekviena moteris-darbininkė turi laiko perskaityt bent vieną laikraštį? Kartais užtenka vos akims permest. O jeigu būtų žinutės iš moterų gyvenimo, tada ir menkai paskaitydama ir mažai laiko turėdama, visgi pasistengtų susirast jai žinomą vietelę ir viską atmetus ją perskaityt. Be abejonės tas sužadintų ir mūsų tinginę lietuvę, kuri mano, jog viso pasaulio moters teip ramiai sėdi, rankas sudėjusios, kaip ji pati; griebtųsi ji lavintis, kad ir ji galėtų pastot bent kiek naudin-

nai mąstau apie tėvynę perleistus laikus. Nors ir nelinksmi jus praleidžiau, nors ir nesykj teko gauti žvėrišką policijanto kumsčią arba kraugerio kazoko šaudyklės kulbę, arba naugaišką, nors ir nesykj teko atsidurti smirdančiam kalėjime, nors teko kentėti senovės «inkvizicijos» kankynę, nors skaudžiai parleisdavau tas valandas, bet likęs vėl laisvu su da didesniu kerštu prieš budelius stodavau vėl į draugų eiles ir da energiščiau varėme darbą pirmyn!... Bet štai užėjo tamsus juodas debesys ir išblaškė mūs silpnai da suvienytas spėkas... Pasipylė vėl upeliai kraujo ir ašarų... Budeliai, kaip išalkę vilkai, lakstė po visą šalį, plėšdami ir draskydami kas tik jiems po kojų pasipainiojo, ir štai vieni mano draugai tuoju atsiderė ant kartuvių, antri — kalėjimuose, tretii liko toli už jurių išblaškyti, po svetimus kraštus; jų tarpe ir aš...

Nors ir su skaudančia širdžia reikėjo skirtis su tėvyne ir draugais, bet da turėjau viltį, kad ir svetimoje šalyje neužmiršiu savo tėvynės ir likusių ten draugų, ir su kitais teip pat tamsiųjų įiegu išstumtais draugais dirbsime išvien ir šelpsimė ten likusius draugus, bet — o, skaudžiai apsirikau!... Vieni mano draugai, čia atkeliavę ir nebematydami jau daugiau tamsiųjų įiegu siutimo, visai atšalo ir nebėnor begirdėti šaukiančių pagalbos savo brolių; antri, kad ir norėtų ką veikti, prispausti geležine kapitalo ranka, nieko negalėdami gel-

ga visuomenei.

Taigi šis įnešimas rodo neapsunkįs labai redaktorių, nes iš galvos raštų išlaužt nereikės, jeigu kada pritruks žinučių, tada ir teip galima praleist numerį—kitą. Bet argi ištikrųjų, nė kitų tautų moters neveikia nieko ir ne bus galima sužvėjot žinučių ir suteikt mums lietuvėms!...

Vardan 19 kuopos LSS. P.S t a n k u v i e n ė.

Redaktoriaus pastaba. Šitas įnešimas, nors nežinia, kam atsiųstas Sąjungos sekr., bet reikia dasiprotėt, kad jį norima leist per LSS. referendum, o gal tik nurodymas redakcijai, kad tokia kronika labai yra geistina. Kada ėjo klausimas apie «rubriką», kurioj būtų turėję talpintis moterų «korespondencijos» ir, matomai, kiti visoki moterų raštai, aš nurodžiau, kad gali but tik kronika, kur tilptų įvairios bėgančios žinios iš mot. gyvenimo. Iš to atžvilgio šitas «įnešimas», nėra įnešimu, o greičiaus tik patarimu redaktoriui, kad tas savo sumanymą pasistengtų įvesti. Iš savo pusės galiu pranešti, kad seniai apie tokios kronikos įvedimą maniau, kaip buvau kadaisia įvedęs «Vienybę», bet nematydamas iš moterų pusės interesavimosi, nepradėjau iki šiol. Dabar bus galima tatau įvesti.

Protestai, nepatilpę «Kovoje».

Čia paduodu surašą kuopų, kurios protestavo dėl 13-tos kuopos. Vieni protestai yra už 13 tų kp. ir prieš jos išbraukimą, — tuos pažymėsiu: «už»; kiti — už išbraukimą, bet ne toje formoje, kaip atsitiko — tuos pažymėsiu: «už ir prieš»; treči gi pripažino, kad gerai ir teisingai išbraukta — tuos pažymėsiu: «prieš».

Už: 52 kp. New York, N.Y. (atsiėmė algal); 55 kp. Allegheny, Pa.; 59 kp. Jersey City, N.J.; 68 kp. Chester, Pa.; 80 kp. Hazleton, Pa.; 40 kp. Worcester, Mass.; Eastono (Pa.) kuopa.

Už ir prieš: 65 kp. Paterson, N.Y.; 29 kp. Springfield, Ill.; 60

bėti, keikia patys savo likimą...

Štai ir maue tas pats prakeiktas likimas patiko, kaip ir mano antruosius draugus, ir prispaustas prakeikto kapitalizmo, turiu pasilikti kurčiu ir nebyliu ant mano draugų šauksmo... O! budeliai! Keikiu jus! Keikiu aš ir visa jųsų kankinamoji pasaulė! Pražukite nekaltų žmonių kraujuose... našlių ir našlaičių ašarose...

Badaujantiųjų giesmė.

Per amžius mės aukso sukrovėm kalnus,
Pasauliui išstatėm didžiausius namus...

Suradome anglį, išdirbome plieną, —
Mės nugarą lenkėm prie darbo kasdieną!

Išdirbom mės žemę ir trėšėm dirvas,
Gausiai mės aikvojome savo spėkas —

Mės prakaitą liejom į raistą—dumblyną —
Viltis vien prie darbo mums dvasią gaivino...

kp. So. Boston, (du kartu).

Prieš: 34 kp. Waterbury, Ct.

Be to nepatilpo atskirų narių straipsniai: F.J. Bagočiaus ir S. Stankevičiaus, Pild. Kom. nario — prieš 13 kp., ir K. Rutkaus — už ir prieš.

Tie draugai, kurie tarė prieš, arba už ir prieš, vienkart tarė, kad joki tame klausime ginčai daugiau nebūtų talpinami «Kovoje». Toki nutarimai suteikė man pamatą ir jų pačių nuomonės netalpinti, kadangi neištirusiems dalyką visados ar šiaip ar teip nėra naudinga rašyt į laikraštį; ypač, kad tas ištyrimas pavedama susivaziavimui, tai kam da kelt tą klausimą viešai.

Teip, rodos, suprato ir tie draugai, kurie tarė už ir prieš, arba prieš 13 tų kp. Tačiau 60-os kuopos sekr. drg. S. Michelson «Keleivio» N 18 smarkiai išsitaria prieš netalpinimą ir net agitatyviškai šaukia, kad LSS. jau neturinti savo organo! Kaip tai greitai draugai ima karščiuot!

Redaktorius.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinamos.

Baltimore, Md. Liet. Soc. Sąjungos 14 kuopa sumanė įrengt kas mėnuo vieną abelną susirinkimą prasilavinimui visuomenės klausimuose. Kad tame daugiau dalyvaūtų žmonių, tai sutverta tam tikras ne partyviškas «Pirmžengstės burelis». Susirinkimai pasekmingi: įvairūs klausimai gana užima žmores ir daugelis dalyvauja diskusijose.

Mės gelžkelį tiesėm, išrausėm kalnus,
Suskaldėme uolą, suradom urvus—...

Žmonijai plačiausią mės tiesėme taką
Į šalį laimingą, kur Laisvė jau teka...

Mės dirbom' per amžius, ir narstėm kaulus —
Ir nieks mūsų tarpe nebuvo bailus:

Nes mės — juk galybė, didi milijonai,
Mės turto dirbikai, pasaulio valdonai!

Nors mės be pastogės, nors mės ant gatvių,
Nors nieks mums neduoda net duonos plutų —

Bet mės — juk galybė, didi milijonai!
Mės turto dirbikai, pasaulio valdonai!

Ateis tasai laikas, puls skurdas žemyn!
Gyvenimo brėkštos kas kart ein šviesyn!

Ateina jau laikas, sukils milijonai!
Užims savo vietą pasaulio valdonai!

Rėk.

Gardner, Mass. Čia lietuvių gyvena pusėtinai burelis. Visi tamsūs, jokių laikraščių nė knygų neskaito. Sako: kas do nauda iš to skaitymo – į dangų ne nuves; tik tai šliuhtarčiai skaitą laikraščius. Jau 3 metai kaip susitvėrė šv. Petro ir Povilo draugija, ale nieko gero nenuveikė; konstitucija rodo pašelpą ligoniams ir tautiškiems reikalams; apie tautiškus reikalus nieko neveikiama. Balandžio 1 d. buvo draugystės susirinkimas; įnėšė A. Nalivaika, kad visi nariai išsiimtų korteles prie išpažinties, o katrie neims, tai bus išbraukti.

Darbai visai švakai eina. Žmonelių daug be darbo, daugumas neturi nė ką valgyt, o katrie ir dirba, tiems mokestį numušė pe 10–15 centų iš dolerio.

Šliuhtarčiai.

New Haven, Conn. Darbai čia visai blogai eina. Daugelis darbininkų dejuoja be darbo.

Lietuvių čia yra pusėtinai burelis, apšvietimas tarp jų vidutinis; yra apsišvietusių, bet yra ir tamsuolių, kuriems pradėjus aiškinti apie dabartinį sunkų padėjimą, krizį, iš kur jis atėjo ir kaip jį panaikinti, — sako: nė teip buvo, nė bus. Tai, esą, dievas siunčia žmonėms koronę. Tai kokių tamsuolių pas mus yra.

19 d. bal. vietinė LSS. kuopelė parengė prakalbas su dainoms ir deklamacijoms. Kalbėjo vienas anglų Socialistų Partijos narys ir trys lietuviai: T. Levkevychius, S. Stankevychius ir A. Mizeris. Lietuviškas benas puikiai pagrajino Marselietę. Dekliamavo eiles M. Paukščiūtė, E. Savickiūtė ir A. Daukšitė. M. ir E. Savickiūtės puikiai padainavo «Persikyrimas su tėvyne» ir «Sukelkime kovą, kaip audrą griausmingą».

M. G. Paukščiūtė.

Mahanoy City, Pa. Antrą dieną velykų (20 bal.) atsi buvo prakalbos, parengtos vietinės 46 kuopos LSS. Kalbėtojais lankėsi, Živatkauckas ir gydytoja Želvienė, puikiai atliko savo užduotį. Žmonės liko pilnai užganėdinti. Tik kaip tokią dieną, o ypač, ko pas mus netruksta, atsivilko keletas girtų, tai tie nerimojo; koki ten karčiamų pašluostai net du syk svėtainė užgesino žiburius, atsukdami elektriską susirišimą. Pirma rengiant prakalbas, darydavo piniginę įžangą; šiuom syk buvo dykai, per tai ir susirinko visokių žmonių.

Dabar mūsų mieste lietuviai nekalba, kad socialistai rinkdami aukas sunaudoja anas savo reikalams; patys persitikrino, jog socialistai rengia susirinkimus dėl išaiškinimo dabartinių neteisybių.

F. L.

Ketchikan, Alaska. Šiuomi pranešu lietuviams apsigyvenusiems valstybėse Washingtono, Californijos, Oregono ir Idaho, idant nekeliatų į Douglas Island, Alaska, nes čia yra streikas. Kaip žinoma, daugybė lietuvių keliauja į Alaską, ant vasaros iš viršminėtų valstijų, tai gali ne vienas pak-

liuti į agentų rankas mieste Seattle, Wash., ir tokiu būdu užstoti kelių organizuotiems darbininkams, kurie streikuoja norėdami iškovoti 8 val. darbo dieną ir didesnį uždarbį (50c.) viršaus.

Nors draugas Kietis rašydamas savo straipsnį sakė, kad moka po \$ 5 ant dienos tam šalčio ir ledo krašte, bet reikia žinoti gerai, kad ne visur temoka po \$ 5. Douglas Island moka tik \$ 3; iš tų turi \$ 1 užmokėti už gyvenimą, tai atlieka vos \$ 2, o kur drabužiai, apsiavimas, tabakas ir kiti reikalingi daiktai? Reik žinoti, kad Alaskoj už \$ 2 mažai ką tegali nupirkti. Moka ir po \$ 5 ir daugiau, bet tik tam šalčio ir ledo krašte, kur per 8 mėnesius ledas ir sniegas yra, o šaltis pasiekia iki 60 laipsnių žemiau zero. Bet pietvakarių Alaskos, oras mažai kuo skiriasi nuo Wash.; žiemos laike yra šilta, kaip ir Wash., bet Alaskoj lyja.

Aplink mus teipgi kasyklos visur beveik uždarytos; dirba trys ar keturios mainos. Kaip man yra žinoma, mainieriai beveik visi yra socialistais. Bet Alaskoj žmonės gyvenanti negali balsuoti prezidento rinkimuose. Nes tai yra tik distrikas; jeigu būtų teritorija, tai žmonės galėtų balsuoti. Nors Alaskos delegatas Washingtono ir labai kovoja už teritoriją, bet gubernatorius nenori, nes jam dabar yra lengviau išnaudoti.

Turiu «Kovos» skaitytojams pranešti naujieną: jau ir indijonai tampa socialistais. Aš per du mėnesiu gavau tarp jų 15 skaitytojų laikraščiui «Appeal to Reason». Ko-gi da tu, baltveidi, kuris save vadini civilizuoju, esi priešingas socializmui ir palaikai krypstančias kapitalizmo sienas!

F. Dulskis.

Laiškas iš kelionės. Beskaitydamas laikraščius ir šep visokius aprašymus, daugiausiai radau apie Chicagos miestą, kur visko yra. Taigi mums angliakasiams sustreikavus sumislįjau apleist Athens, Ill., ir nuvažiuot į Chicago pasiziūrėt, o gal ir darbą kur galėsiu gauti. Dirstelėjęs per langą pamačiau daugybę žmonių ir supratau, kad tai Chicago, nors buvo dar gana toli. Vieni ėjo toliau, kiti sėdėjo, tretį gulėjo. Bet nė vieno nemačiau su linksmu veidu; visi buvo nuliudę visi susiraukę ir terp savęs mažai ką kalbėjosi. Toliaus koki keistą dalyką pamačiau... Mazos mergaitės—7 ar 8 metų, klupčioja po gelžkelį, rankioja mažus trupinėlius anglių, dedasi į maišukus ir neša namo. Toki maži kudikiai, o teip dirba. Liudna... Arčiaus miesto pamačiau bedarbių daugiaus. Vaikščiojo neapsakomais dideliais pulkais visi nuliudę tartum jau artinas paskutinės jų gyvenimo dienos. Pribuvus man į patį miestą, jau ten pamačiau visai kitaip: žmonės vaikščioja linksmi, raudoni, stori, pilvus atkišę ir tt. Tai bagočiai, kuriems žmonės sukrove turtus, pagamino skanūs valgiai, padarė gardžius grėjimus, apipylė pinigais, pastatė jiems namus,—tie žmonės kurie dabar šala ir alksta.—Toliaus man nuėjus ant gatvės Canal ir Madison, pamačiau daugybę darbininkų; atsistojau ir žiuriu kas čia nusiduos. Išgirdau du darbininkų kalbant tarp savęs: «Tai ko tau bėda-

ir tokiu būdu kurie streikuojantys uždary (50c.)

apsisakė, kad rašte, bet reiki ugles Island moimā, tai atlieka ir kiti reikalavimai, tai tegali tik tam šalčio ir gas yra, o šaltis etvakarių Alasos laike yra šil-

uždarytos; dirbama, mainieriai onės gyvenanti ir yra tik distributuoti. Nors už teritoriją, daugiau išna-

ujieną: jau ir u gavau tarp n». Ko-gi da priešingas so-

F. Dulskia.

aščius ir šepcagos miestą, treikavus su-cagą pasiziu-ę per langą Chicago, nors treti gulėjo. uvo nuliudę Toliaus kokį ar 8 metų, anglių, de-kiai, o teip darbių dau-visi nuliu-ienos. Pri-citaip: žmo-šę ir tt. Tai ino skanius is, pastatė sta. — To-pamačiau nusiduos. o tau bėda-

vot, jeigu tu dar turi už ką nusipirkti nors duonos ir alki prašalinti? Aš jau trečia diena kaip nevalgęs ir neturiu už ką nusipirkti. — «Tai aš da ir nelabai bėdavoju, žinai, kad ilgai ir aš negalėsiu ištekt; žinai kad kožną dieną neprisideda, bet atsiėma». — Aš tą užgirdęs prisiartinau ir paklausiau: — «Kaip ilgai be darbo? Atsakė kad jau antras mėnuo. Kas diena einą įieškot, bet vis ant tuščio ir nežiną kaip čia bus toliaus. Aš pamislėjau: ak, kad butų socializmo surėdymas tai be abėjones to nebutų! Nebutų tiek žmonių alkstančių, nebutų tiek žmonių varguose paskendusiu, nebutų storasprandžių ir atkištapiuvių, bet butų visi darbininkai, visi dirbtų už vieną vienas už visus; visi butų užganėdinti viskuom, nereiktų gyventi po pliku dangum ir kentėti alki, badą, šaltį.

Beneik Socialistas.

Valparaiso, Ind. Budami vargdieniais, su vargdieniais ir turime žengt sykiu. Už tai ir mes Valparaisiečiai, nenorėdami pasilikti užpakalyje kitų darbininkų, žengiančių progreso keliu, turėjome surengtą apvaikščiojimą visasvetinės darbininkų šventės 1 gegužio. Ir pilnoj to žodžio prasmė, pasidėkavojant kai kurių draugų prijautimui darbininkų klesos reikalams, tapo surengtas tarptautinis darbininkų apvaikščiojimas vardan gegužio 1d. Nors gegužio 1d. pripuole penktadienyje, bet apvaikščiojimą turėjome nedėlioj, dėlko? tą kiekvienas gali suprast. Ir teip nedėlioj 9 val. iš ryto pradėjo rinktis svietainę įvairių tautų ypatos: lietuviai, latviai finai, skandinavai, armėnai ir kiti, teip kad viso labo susirinko apie 200 ypatų. Tuomlaikinis pirmininkas atidarė susirinkimą, angliškoje kalboje pakalbėjo, vardan ko čion mes susirinkome ir kas privalo rupėt mokiniam. Potam buvo pagal sustatyto programo iššaukiamos ypatos atlikimui savo veikmių. Kalbėta buvo lietuviškai, rusiškai, latviškai, finiš kai; dainuota lietuviškai, latviškai, armėniškai; deklemuota: latviškai ir lietuviškai. Susirinkimas traukėsi apie 3 valandas. Susirinkimas, nežinau kaip kam, bet man tai pasiliko omenyje ant amžiaus, kolei mano kunas gyvoj ęsybėj bus... Iš tikro, kaip tai yra malonu regėti tokį susipratusių darbininkų draugiškumą. Nebuvo matyt nė jokios neapykantos iš kurių nors pusės, rodos lyg butų vaikai vieno tėvo ir vienos motinos. Lietuvys meiliai klausės nors ir nesuprantamos jam kalbos net rytinių kraštų armėno; armėnas teip klausės jį nesuprantamos lietuviškos kalbos; finai, skandinavai ir kiti teip pat. Nebuvo užmetinėjimų, kam jis kalba lietuviškai, arba finiškai, rusiškai ir tt. Nors kalbos vieni kitų nesuprato, bet dvasią viens kito visi suprato.

Viens iš dalininkų.

Iš LIETUVOS. Buktiškiai (Suv. gub. Naum. pav.) 28 d. kovo Buktiškių kaime iškilo neapsakomas gaisras: ukininko A. Baltrušaičio sudegė visas namas. Gaisras prasidėjo iš nežinomos priežasties namiškiams namie nėsant. Mat šventadienis buvo, todėl vieni buvo išvažiuę į bažnytkiemį Griškabudį, o pats šeimininkas Ant. Baltrušaitis buvo išvažiuęs

pirties kurintų. Namieje liko tiktai tarnaitė ir piemenukas. Ugnis prasidėjo iš daržinės. Viską nušlavė ta besaikė ugnis, nepalikdama nė gyvulių, nė triobių, nė padargų; tiktai viena klėtaitė liko ir keturi arkliai su kuriais buvo išvažiuę. Nuostoli sutaksuota kaimynų į 3000 rb.

Barzdai. (Suv. gub. Naum. pav.) 18 d. kovo Barzdų kaimo ukininkas K. Cimbalas išgrudo vietinio žydelio Eškaus visus rakandus, langus, laikrodį — viską, kas tik jam po ranka pakliuvo. Jau nuo seniai Cimbalas neapkenčia to žydo ir ne pirmą kart tai padaro. O dėlto, kad Eškus gyveno ant jo sodybos, kaip visas sodžius išsiskirstė į viensėdžius, tai žydelis nusipirkęs dvi sodybas ir apsigyveno. Dabartės Cimbalas nori jį išvyt, kad jam liktųsi ta vieta be jokio apmokėjimo. Pirktinai seniai butų galėjęs nupirkt, bet už ką pirksi!

P. Vampsa

Senapilė. Areštai ir policija. Kovo 23 d. žandarų viršininkas ir policija darė kratą pas kurpių Mejų. Uždrausto pas jį nerado nieko. Policistams puolėsi į akis 9 N «Kovos», kur persų šachas, portugalų karalius ir caras šoka ant bombos. Policistai nudžiugo radę tokią retenybę. Ją suvyniojęs ir da supuvusių katalogų, juokų, dainų sąsiuvą ir šiaip įvairaus šlamšto susiryšę, išėjo vedini sunų Rišardą. Jį tuojaus įsisodinę karetkon, išgabeno Kalvarijos kalėjiman. Už ką paėmė, tikrai nežinoma; turbut kas liežiuvių pakisė. Policija pati tėvams sakė, kad paėmė už senuosius griekus, papildytus per laisvių dienas ir kad ne jį vieną už tą patį prasikaltimą, dar ir du žyduku: Sobolį, žinomą Senapilėj artistą—deklamatorių, ir da vieną, kuris buvo pastaruoju laiku apsigyvenęs Suvalkuose. (*«Zar.»*)

RUSIJA. Mintauja. (ištrauka iš laiško) ...Kaip rašiau apie suareštavimą, kur buvo areštuota visas susirinkimas; tai jau tuos visus paleido, nors niekas nesitikėjo, kad visus paleis; tai tik buvo viltis. O dvi ypatas, tai visi tikėjo, kad bus išsiųstos, tas tik gerai buvo, kad prie jų suėmimo nieko nerado, o kad butų bent ką nors radę, tada žinomas dalykas, butų buvę visai riestai.

Nieko daugiau tokio negirdėt Mintaujoj, viskas po seno, skurstam teip sau ir gana. E.V.

SUSIRINKIMAI IR AUKOS.

¶ Montreal, Canada balandžio 25d., atsibuvo balius 84-tos kuopos LSSA. Buvo atlošta teatras «Paskutine Banga». Žmonių susirinko nedaug, nės lijo, o antrą katalikai boikotavo. Iš pelno siunčiame Revoliucijos reikalams \$1.00, «Kovos» Fondan \$1.75; J. Jomantų 75c.

¶ Kur Aukos? IV Rajono konferencijoj New

Yorke, 22d. gruodžio, 1907m. tapo surinkta aukų, (kiek nepamenu) bedarbiui J. Jomantui, Rochester, N.Y. Ir štai N 17 «Kovos» matome apyskaitą sudėtų aukų, o konferencijos aukų nesimato. Tas man mažai apeitų, bet kaip buvau užmanytojų aukavimo, ir pats aukavau, tai nenoriu kad kur susivalgiotų tos aukos, arba ir pražutų.

Priėmė aukas IV raj. išdininkas, Kindera.

P. S i n k u s.

¶ Chicago, Ill. Apvaikščiojant darbin. šventę 1 d. gegužio atsibuvo prakalbos Laudanskio svetainėj. Kalbėjo J. Januševskas, Žemaičiuotė, P. Puskunigis, M. Gupka (rusas) ir giedojo «Marselietę» ir «Ant barikadų» 4-tos kuopos choras.

(B. K. Radzevyčius).

Atsiliepiamas 81-mos kuopos.

«Kovos» N 17 patilpo korespondencija iš Chicagos, kurioje pasakyta, kad 29 d. kovo buvo parengtos prakalbos jungtinių LSS. kuopų, bet nepasakyta, kurių kuopų. Chicagoje yra 5-kios kuopos. Gal tas prakalbas ir rengė kuopos, bet 81 kp. nedalyvavo parengime tų prakalbų ir nežinojo su kokių tikslu buvo rengiama, tiktai gavo žinią, kaip buvo parengtos prakalbos ir išplatinti atsišaukimai; ir tai tiktai žinojo pavieniai, o ne visa kuopa. Todėl 81 kuopa skaito už reikalingą atsiliepti į korespondentus, kad žinias paduodami į laikraščius pasistengtų pirmiau patirti viską teisingai, apie ką nori rašyti, kad paskui nereikėtų taisyti klaidų ir bereikalingais raštais užimti vietą organe.

Chicago, Ill.

81-ma LSS. kuopa.

„ Musu vadovams! „

Garsus mūsų vadovas, visų mylimas, gana karštas socialistas, draugas Antonov pradėjo leist savo laikraštį «Pirmyn». Pagarsino visiems, kad, esa, bus populiariškai moksliskas laikraštis. Bet pasirodė gana aiškiai, koks mūsų vadovas, garsus kalbėtojas: drg. Antonov savo laikraštyj šaukia: «Lietuviai balsuokit už republikoną Chas. N. Brumm». Aš pati girdėjau kaip drg. Antonov, sakydamas prakalbą New Havene klausė: «Dėlko jūs balsuojat už republikonų partiją, o dėlko nebalsuojat už darbininkų partiją t.y. socialistų», o dabar pats pagarsino, balsuokit už republikonus, ar demokratų, o jau socialistų visai nė negirdėt. Ar tai toki mūsų vadovai, kur tik jieško sau gero pelno? Iš ko gauna gerai už mokėt, už tą ir kalba. Bet aš mylėdama teisybę ir socializmą, negaliu iškęsti nepaminėjus to, kad vienaip kalba, o kitaip daro.

Draugės ir draugai: Ar ir mes turim tokiu keliu eit, kokiū mus veda? Man regis jeigu jau pradėjom kokį darbą, tai ir dirbkim nekrypim į visas puses, negaudykim vėjo; ne-

veidmainiaukim, bet eikim tiesiu keliu, dirbkim vienoj dirvoj, kurią pradėjom dirbti. O jeigu virsim į tą pusę, į kurią vėjas pus, tai niekadoms neatrasim kelio teisybės! Tik klaidžiosim ir žmones paikysim.

E. C. Savičkiūtė.

Kokiais keliais mes einam?

Kokiais keliais mes einam ir kaip mūsų vadovai mus veda? Aš užtėmėjau N 2 «Pirmyn» (tas laikraštis leidžiamas drg. Antonovo) aiškų apgarsinimą: Balsuokit už republikoną Chas. N. Brumm, ant pavietinio sudžios. Bučiau neatsišaukęs ant to apgarsinimo, bet kad esu girdėjęs drg. Antonov laikant prakalbas kai—kuriuose miesteliuose, tai aiškiai pamenu, kaip drg. A. klausė: «Dėlko jūs balsuojat už kitas partijas? už tuos, kurie labiausia jus išnaudoja? O dėlko nebalsuojat už savo partiją, darbininkišką, jeigu jūs nenorit, kad jus išnaidotų». Bet dabar užtėmėjau pats drg. A. visai priešingai pasielgė: rodija, liepia balsuot už tuos, kurie mus išnaudoja. Jeigu neklystu, tai, kaip man rodosi, mūsų drg. Antonovui nevertėtų tokių apgarsinimų visai talpinti į savo laikraštį «Pirmyn», nes tai yra populiariškai moksliskas laikraštis. Bet gal drg. Antonov apsiriko, talpindamas tokį apgarsinimą, gal mislijo, kad nepadarys jokio įspūdžio žmonėms? Bet kurie yra girdėję drg. A. kalbą, tai, žinoma, gal ir paklausys jo apgarsinimo, nes mislija, jog jis yra mokytas vyras ir geras socialistų vadovas, tai reikia jo ir klausyt, ką jis sako.

Bet mums, darbininkams, visai nepritinka balsuot už svetimas partijas, nes mes turim savo partiją, visoj pasaulėj geriausią, už kurią turim ir balsuot.

G. Paukštis.

Drg. A. Krajauckui.

«Kovos» N 18 drg. A. Krajauckas rašo, kad aš neteisingai esąs padavęs korespondenciją iš Spring Valley. Jis meta ant manęs kalčią, kad ir aš ten pribuvęs į kuopą ir padaręs netvarką. Aš noriu žinoti dėlko A. K. ant manęs taip užsipuola, suvis neteisingai: pirma A. Krajauckui reikėjo iširti, kas tokia per ypata, paskui tiktai užmėtinėti. Mane teip pat soc. sąjungos nariai gerai pažįsta, gal ir net paliudyti, kad aš niekur LSS. ir kuopoms kliaudžių nepadariau. Teip A. Kr. ypatingus dalykus rašo da į «Kovą», kur tokie dalykai ir neprigulėtų nemaž talpinti. A. Krajauckas rašo, kad žmonės skaudžius nusprendimus taisė. Galiu sakyti, kad nemaž to nebuvo. Tik draugams tep rodosi. Jeigu išgirdus kur tokius dalykus, kur tarp dviejų ypatų nutinka ypatingi nesutikimai, imtume tai talpinti į laikraščius ir lyginti prie LSS, tai kur

męs nuneitume? Aš sakiau ir sakysiu, kad P.M. čion LSS. su tuo dalyku nieko nekenkė.

Svirpliuks.

SKAITLINIŲ LAUKAS.

(Statistika).

Lietuviu ateivija Amerikoje.*)

Sulyg amato lietuviai ateiviai teip skirstosi:	
16,161 ūkės darbininkų,	124 kalviai,
4071 tarnaičių,	122 ūkininkai,
380 kalnakasių,	116 kurpių,
314 rūbsiuvių (kriaučių),	53 siuvėjos,
311 dailydžių,	60 nitininkų,
140 šaltkalvių,	21 stalius.

Be to atvažiavo 27 mašinistai, 15 duonkepių, 28 mūrininkai; teipgi po keletą ar keliolika kitokių amatninkų. Iš inteligentiškos profesijos atvažiuota į Ameriką visai mažai lietuvių: 1 aktorius, 1 elektrotechnikas, 2 inžinieriai, 2 literatai, 3 daktarai, 2 mokytojai, 1 skulptorius, 1 kunigas («V.L.» tikrina, kad liet. kunigų bus daugiau — apie 30, — bet kiti padidinę savimi lenkų skaitlių). Pirklių būta 19.

Iš tų skaitlinių matome, kad į Ameriką atėjo daugiausiai lietuvių ūkės darbininkų: 16,161 iš viso skaitliaus — 25,884; tuo tarpu ūkininkų atėjo tik 122. Koks gi iš to gali būti išvedimas? Ne iš gero darbininkai bėga iš tėvynės, matyt ta «tėvynė» jiems — močiaka. Bet abelnai, atėmus mažą skaitlių lietuvių vertelgų ir inteligentiškų profesionalistų, visi ateiviai grynai darbininkai. Ir tai kasmets ateina į Ameriką lietuviai beveik vieni darbininkai. Ar gi neplati dirva darbavimuisi Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje?

DARBININKO KRONIKA.

Pora savaičių atgal minėta čia, kad New Yorke ir jo apygardėje susitvėrė «Kunigų Socialistų Taryba» (konferencija). Šita organizacija jau pradeda apimti visą Amerikos visuomenę. Prie jos dabar jau yra prisidėję 200 įvairių tikėjimų kunigų ir vienas vyskupas. Ta organizacija užsidavus platinti «krikščioniškąją» socializmą, tačiau skelbia tikrąjį revoliucinį socializmą, o ne tą apdumiantį, kurį skelbia katalikų kunigai, pvz. — Austrijoj ir k.

Garsusis Amerikos socialistų partijos prelegentas Lewis kovo 22 d. sakė prakalbą bažnyčioje «All Souls Church» Grand Rapids, Mich. Kalbėjo apie socializmo kilimą, apie jo vietą visuomenės gyvenime ir apie santykius su bažnyčia. Socialistiškos literatūros iš Lewiso išpirko pastorius su savo parapijonais už 23 dol. 50c.

Rusijos janarolas Linevičius, buvęs karėje su Japonija, baž. land. 23 d. pasimirė Peterburge, sulaukęs 69 metų.

Amerikos Italų Socialistų Sąjungos Chicagos kuopa pradėjo išleidinėt savaitinį laikraštį «La Propaganda». Gollandai socialistai savo kalboj pradėjo leisti mėnesinį laikraštį. vardu «Volksten».

*) Žr. „K.“ N 16.

mieste Holland, Mich. valst.

«Appeal to Reason» (Išcina Girarde, Kansas valst.) redaktoriaus Warreno byla jau trečią kartą tapo atidėta. Jis kaltinamas už «šlykščią apšmeižą», kad patalpino atsišaukimą, jog gaus 1000 dol. tas, kurs sugaus Taylorą, menamą dalyvautoją užmušime gubernatoriaus Goebelio, ir parpabęs į Kentucky valstybę iš Indianos, kur jis pabėgęs slapstosi. Tas apskelbimas tai buvo pasityčiojimas iš valdžios, kuri pamindama įstatymus, pagavo ir slapčia išvežė iš Kolorados į Idahos valstybę Vakarų Kalnakasių Federacijos viršininkus (jie dabar išteisinti). Drg. Warren'o byla atidėta iki po rinkimų.

Philadelphijos socialistai amerikiečiai skundžia du miesto policijos skyriaus viršininku, kurie liepė balandžio 12 d. išvaikyti darbininkų susirinkimą salėje «Southwark Labor Lyceum». Jei byla ilgiau tęsis, tai yra, jei teismas nenubaus tų netvarkadarių policijantų, tai socialistai rinks ankas tolesniam bylos varymui.

Selig Silverstein, kurs kovo 28 d. New Yorke bedarbių demonstracijoje metė bombą, balandžio 28 d. pasimirė lignonbutyj. Jo sesuo tvirtina, kad ji neteisingai kaltina, būk jis metęs bombą.

Bruesselyje (Belgijoje) per Sekmines bus Tarptautinės Socialistų Jaunuomenės susisavažiavimas. Iš visų Europos šalių susivažiuos delegatai nuo jaunųjų socialistų organizacijų.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

«Vilniaus Žinios», tas vienintelis lietuvių dienraštis, vėla eina silpnyn, eina prie nuopuolio. N 83 redakcija rašo: «Išsiskaitęs į paduotusias žemiau skaitlines kiekvienas lengvai galės suprasti, kad tolymesnis dienraščio gyvenimas paouje, kad nėsant reikalingo ėmėjų skaičiaus ir šiaip įeigų taip drąsiai pradėtas darbas turės žlugti, dienraštis nustos ėjęs». Įdomu, kad kai kurie sako, kad «dienraščio leidimas Lietuvoje nepribrendęs» ir tą pasakymą išdalis «Viln. Žinių» leidėjai pripažįsta teisingu, nors ir sako: «Tečiaus, kaipgi visai tautai, kuri pajiegia užlaikyti savo aukomis nemažai jau išikūrusių įstaigų, pajiegia išmesti šimtus tūkstančių «baltakės» pirkimui, nepajiegti užlaikyti dienraščio, nors tas reikalautų vos tik keletos tūkstančių rublių aukų. Kaip likti visai tautai be kasdieninio dvasiško peno, kuriuomi gėrėjasi visos kitos tautos, kad ir daug mažesnės!»

Ištikrųjų šitoki klausimą kiekvienas lietuvis pastatys su nusi-stebėjimu — ne tik tas, kuris norėtų, kad «V. Žinios» ne žlugtų, bet gyvuotų ir neštų tokį pat «dvasišką peną» kaip dabar neša, bet ir tas, kuris nori joms pražuties, kuris, anot «V. Ž-nių», «ar tai dėlei ypatingų įpykimų, ar tai dėlei netinkamos jam pakraipos šaukia, kad nereikia «Vilniaus Žinių» išsirašyt, kad net mirtinai prasi-kaltimu yra anos skaityti». Čia klausimas yra vienas: ar gi lietu-viai turi būti be dienraščio?

Kad pratęsti «V.Ž.» tolimesnį leidimą, leidėjai sako, kad ūmu laiku reikią surankioti nemažiaus trijų tūkstančių rublių, o kad galėtų eiti iki pabaigos metų — nemažiaus 5 tūkst. Red. atsišaukia, kad visi užjaučiačtieje suteiktų «būtinai reikalingą pagelbą dienraščio vedimui, ar tai sujieškant jam naujus ėmėjus, ar tai pri-siuntus apskelbimus, ar pagaliaus paprastomis aukomis, kiek kas išsigali. Tos prisinučiamos aukos bus užlaikytos visiems jas sutei-kusiems kaipo dalis inėštojo pajaus į bendrovės išdą.

«V.Ž.» Bendrovė paėmė nuo P.Vileišio «V. Žinias» su 2,055

prenumeratorių; vasario mėn. pakilo tas skaičius iki 2,300, kovo mėn. iki 2,500, o balandį sumažėjo iki 1900. Įdomu tas, kaip mainėsi «V.Ž.» skaitytojų kokybė.

«Paimant dienraštį trečdalis ėmėjų buvo iš inteligentų (gydytojų, mokytojų, dvarininkų, studentų ir tt.) kita trečdalis kunigų ir pagaliaus paskutinė dalis — valstiečių, darbininkų ir tt. Atnaujinant prenumeratą metų pradžioj kunigų buvo jau palyginamai mažiau; šio mėnesio pradžioj, kuomet pasibaigė pernykštė prenumerata, kunigų skaičius dar labiau sumažėjo. Dabar jie — nedidelė mūsų ėmėjų skaičiaus dalis. Užtai prisidėjo daug inteligentų — ėmėjų, apšviestiesnių ūkininkų ir šiaip darbo žmonių. Taigi matome, kad aplink «Viln. Žinias» susispietė kitoki skaitytojai, kuriems tinka mūsų duota dienraščiui pakraipa».

* * *

Ne tankiai tenka matyt laikraščiuose tikrų viešai žinomų faktų užgynimą, koks matyti «Vien. Lietuvninkų» N 17 J.O. Širvydo straipsnyje «Mūsų vaidai»:

«Ar gi vieta dabar pas mus kalbėti nonsensus (!) apie kokius ten, būk tarp lietuvių atsiradusius «anarkistus», «maksimalistus», «social-revoliucionierius» ir «ekspropriatorius», kad mes gerai žinom, jog nieko tokio pas mus nėra.»

Partijiniai žmonės tankiai ignoruoja, nemini, arba da užginčija atsiradimą priešingų sriovių (teip darė kadaisia Lenkų S.P. link LSDP. ir šiosios nariai link buvusios Draugo Organizacijos). Tačiau sunku tikėti, kad drg. J.O. Širvydas čia būtų tokiau «partijiniu», nes tuojaus po to pasakymo randame nurodymą, kad lyg esama ir «anarkistų», nėra «tie, kurie kovoja už anarkistus ir socialistus, nė vienių principų gerai nepažįsta», ir dėlto, esą, reikėtų «nepersekioti vieni kitų, bet duoti spaudoje ir draugijoje laisvą balsą».

Reikalavimas stačiai nepartyviškas ir, išties, jis gali būt išpildomas nepartijiniam laikraštyj, koku yra «Vienybė». Tačiau ir jos redakcija vargiai priimtų raštus «už anarchistus», kadangi šiųjų

esybė tarp lietuvių tai tik «nonsensas».

KRASOS DEŽUTE.

K. Kliavui. Pervėlu. Pasiūsta «Vien. Liet.».

J. Kūnui. Vaizdeliai persilpni — nieko negalėjau iš jų padaryt. Padėta į archyvą.

«Kovai» atsiųsti rankraščiai.

Žiburėlio Valdybos — «Žiburėlio atsišaukimas į Lietuvos visuomenę»; M.G. Paukščiūtės — «Dėlei moterų susivažiavimo»; P. Parėio — «Kerštas», «Tarpautiškas susirinkimas ir lietuviai mokslaeiviai»; 34-os kuopos — «Dėlei 1-os kuopos atsišaukimų»; J. Stalioraičio — «Naikinkim Anarchiją».

Biblijografija.

N a m ų s ū d a s. Pagal Patapenką parašė A. Velioniškis (d-ras Lingis). «Lietuvos Ūkininko» išleidimas. 32 pusl. Vilnius, 1908 m. Kaina 10 kap.

K o l e r a a r t i n a s p a s i s a u g o k i t e! Parašė Rygiškių Jonas. «Vilties» išleidimas. 8 pusl. Vilnius, 1908 m. Kaina 3 kap.

K a z l a v i t ų s e k t a. Josios atsiradimas, mokslas ir gyvayimas. «Šaltinio» priedas. Parašė Pijus Vienuolis. Seinai, 1908 m. 114 pusl.

N a u j a u s i o s i r v i s o k i o s (!) d a i n o s. «Keleivio» išleidimas So. Boston, Mass. 1908 m. 124 pusl. Kaina 50c.

KLaidu Atitaisymas.

«K.» N 18, straipsnyje «Mūsų kankiniai» įsibriovusi ši klaida: pasakyta, kad Liaugmino sesuo Gudzinienė gyvena Schenectady, o ištikrųjų yra tai Liaugmino pačios sesuo, Jackaitė.

APGARŠINIMAL.

AUKOS.

Revoliucijos reikalams:

Montreal, Canada 84 k. LSS.	1.00
Homestead, Pa. prakalbose	6.50
Buvo	165.67
Viso	173.17

Aukos draugui Jomantui.

Montreal, Canada 81 kp. LSS.	75c
Buvo 7.87	Viso 8.62

Rev. Rėm. Komiteto Iždininkas
J. O. Širvydas.

Pranešimas.

Draugai Illinojaus rajono kuopų, teip-gi ir kuopos kitų rajonų LSS. malonės parsitraukti į kuopas po kelis desėtkus egzemp. knygutės «Kelionė per peklą», nes yra labai naudinga knygute ir labai vertėtų praplatint plačiai po darbininkus, o kuopa lengvai galėtų tą atlikti su kėliais desėtkais egzempliorių, nes ir prekė pigi. Kuopų knygiai, jeigu iš kalno užmokešio neprisijūcia, tur už juos paliudyt savo pa-

rašu kuopos komitetas: kaip tai: organ., fin. sekr. ir prot. sekr.: tuomet knygius apturės knygutė «Kelionė per peklą». Ta knygute priklauso prie III. rajono, ir pinigai už ją eis į rajono kasą. Rašant kreipkitės prie rajono organizatoriaus, šiūom antrašu,

P. Puskunigis,
3239 S. Halsted str. Chicago, Ill.

«Kovos» redakcijoj galima gauti šias knygas:

Kūdikų vergija „Laisvoje“ Amerikoj
Senovės šventieji ir dabartiniai bedieviai
Ar geras katalikas gali būt socialistu
Politiškas minų streikas
Kaip atsirado valdžia ir valstybė
Kodėl išnyko baudžiava Lietuvoje
Vyskupas Myriel ir konvencjonalistas
Imtynės varguolių su bagočiais
Kantiškos apie pekos kančias
Aukos karės Dievui
Puota. Parašė B. Zijunas
Ar socialistas gali būt kataliku
Mūsų dielės
Iš istorijos kaimiečių kovos su ponais
Socializmas ir darbininkiškasis klausimas
Revoliucija, jos prasmė, priežastis ir pasekmės
Dėlko žmogus lieja prakaitą

Paskutinė banga	10
Agitatorius	10
Kaip aš tapau milijonierium	10
Socializmo A-B-C	10
Kelionė per peklą	10
Iš bažnyčios istorijos	10
Kaip geriausia laidoti numirėliui	10
Užmušimas caro Aleksandro II	15
Dilgėlių žiedai (juokų knygelė)	15
Ponas ir bernas	15
Baudžiava Lietuvoje	15
Kunigija ir svietiška valdžia	15
Intėkmė socialistų sąlygų ant visų kultūros šakų	15
Ar vyskupas Valančius nebuvo vilgiu lietuvių	15
Žmogus. Puiki apysaka	15
Tikri ir netikri šventieji	15
Katalikų bažnyčios mokslas apie tironus	20
Kur mūsų išganymas	25
Po priedanga šventenybės	25
Dvynai vagių	25
Lietuvystės praeitis, dabartis ir ateitis	25
Išganymas vargdienio	25
apie turty išdirbimą	35
Vargdieniai	50
Ellės Vaičaičio	50
Iš ko kyla melai ir skriaudos žmonioj	75
Doleriai	1.00
Kankytojai ir kankintiniai už mokslą	1.00
Spėka ir medega. Principai prigimties vieštos (apdaryta)	2.00
„Naujoji Gadybė“. Buvęs LSDP. organu (pilnas kompl.)	2.00
„LSDP-jos Žinios“ (buvo 10c.)	6c
Kurie ims ne mažiau kaip už \$5.00, gaus 35 proc. pigiau.	
* * *	
* * *	
* * *	

K.MARKS jo gyvenimas, raštai ir darbai. Knyga ką tik gauta iš Europos ir Amerikoj da nematyta „ „ 12c
 RAISTAS naujai išleista pagarsėjusioji knyga [žūrėk paskutinį „Kovos“ puslapį] „ „ „ „ 1.00
 Teipgi galima gauti puikių laiškamų rašyti popierę, su rovol. paveikslais. Prekė: du už 5c.; tuzinas už 25c., 100 už 1.00.

Pinigus siųskite šiuo adresu:

P. Dubickas,
 1815 - E. Moyamensing Ave.
 PHILADELPHIA, PA.

Rengkite prakalbas!

Drg. Bagočius atvažiuos į rytinę Penn sylvaniją gegužio mėnėsij. LSS. ir SLA. kuopos, norinčios surengt prakalbas Philadelphia ir Scrantono, apielinkėse lai atsiliepia pas jį patį. Jis bus valnas: 9, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 ir 24d. gegužio. Susinesant adresuokit:

F.J.BAGOCIUS,
 Box 1399,
 Pittsburg, Pa.

AGENTAI „KOVOS“.

W. Quesal, 441 Herriot st.
F. Bagočius 148 Ohio st.
J. Želvis, 711 W. Lombard St.
A. Kalinauskas, 4455 So. Honore st.
T. Kubilsky, 66 Porter ave.
J. Keršis, Box 325
J. Luiza, 22 So Greene st.
V. Kvedera, 512 W. Barre st.
P. Kačiulis, 512 W. Barre st.
J. Matulis, 103 Grand st.
A. Dumbria, Box 512
P. M. Kaitis, 221 Wabansia Ave., Cor. Marshfield, N. Side, Chicago, Ill.	Yonkers, N.Y.
Mc Kees Rocks, Pa.
Baltimore, Md.
Chicago, Ill.
Brockton, Mass
Wilmerding, Pa.
Baltimore, Md.
Baltimore, Md.
Baltimore, Md.
Brooklyn, N.Y.
Melrose Park, Ill.
Chicago, Ill.
S. STANKEVYCIUS, 60 Wells st.
Ch. MAJAUSKAS, Box 413.
B. Kondratavicius, Box 659
J. Vaitkevycius, 40 Walnut st.
J. Jasulevycius, Bx 6
P. Meškis, 775 N. Montello st.
P. Norkus, 255 River st.
A. Kašuba, 129 Joseph ave.
J. Lukoševycius, S.E. Cor. 12th & Ritner st.
M.A. IGNOTAS, 1025 So. 2-nd st.
E. FROOMES, 73 Grand str.
F. NARVYDAS, 544 W. 9-th str
J. STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st.
A. STANELIS, 74 West st.
J. ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave.
A. D ir 2 u l a i t i s, 155 Metropolitan av.
M. Fanstiel, 4501 Hermitage av
K. J. Baranauskas, 452 Collinsville av	Hartford, Conn.
Westville, Ill.
Wilmerding, Pa.
New Haven, Conn
Minersville, Pa.
Montello, Mass.
Paterson, N. J.
Rochester, N. Y.
Phila., Pa.
Philadelphia Pa.
Brooklyn, N. Y.
New York, N. Y.
Allegheny, Pa.
Newark, N. J.
Springfield, Ill.
Brooklyn, N. Y.
Chicago, Ill
E. St. Louis, Ill

**Dovana «Kovos»
 Skaitytojams.**

- Dvi puikios knygelės:
 1) «Svajus» Tragedija-Poëma, 135 p:
 2) «Gyvybė» (kantata) ir kitos poëmos, 41 pusl.

Abi knygetes parašė eilėmis **J o n a s V i s k o š k a.**

Kas užsirašys «Kovą» visiems metams ir prisiųs \$ 2.00, gaus dovanai abi knygetes «Svajus» ir «Gyvybė».

Kas užsirašys «Kovą» pusei metu ir prisiųs \$ 1.00, gaus vieną knygelę «Svajus». — Knygelės bus pasiųstos tuojau, kaip gausime pinigų.

Skubinkitės ir naudokitės gera proga.

NAUJAS LAIKRAŠTIS.

„Pirmyn“

Jame tilps populiariški straipsniai iš moterų klausimo, apie tikėjimą, aiškiai bus išguldyta Rusijos revoliucijos istorija, bus rašyta apie bedarbę, atrasite jame juokingų feljetonų ir dailių eilių. Kaina: metams 1.50, pusei metų 80c.; į užsienį — \$ 2.

Adrisas: **A. ANTONOV,**
 P.O. Box 538, Minersville, Pa.

«Dilgėlės» ir ju dovanos.

„Dilgėlės“ tai juokų, humoro ir satyros laikraštis, išleistas sykių kaemėnuo, su juokingais paveikslais. „Dilgėlės“ jau eina trečius metus, o kadangi neperbrangios (kaštuoja tik vieną dol. metams, o pusei metų 50c.), tai labai patinas ypač Amerikoj. Kadangi vienok darbai da eina blogai, tai „Dilgėlė“ Redakcija naujlems skaitytojams da labiau papigina, o tai tokiu būdu. Kas užsirašys visiems metams „Dilgėlės“, tai už tą patį dolerį gaus dovanų — tris storokas knygetes, — negirdėtos satyros pavelsklaus. Knygų vardai: „Kirpikai“ (eilės ir dainos) parašyta L e p u k o (to paties. ką parašė „Davatų gadzinkas“ ir „Peklos Kantičkas“), „Vienas respublikos karalių“ ir „Amerikiečių cirkas“ [arba sorkės]. Kas užsirašys pusei metų už 50c. gaus dvi mažesnes knygetes. Užsi rašyt reikia i k l s e k m i n i q; vėliaus nebus dovanų.

Pinigus ir laiškus reikia siųst šiuo adrisu:
**«Dilgėlės», 1815 Moyamensing Ave.,
 Philadelphia, Pa.**

**Lietuvių Draugystė Amerikoj
 „Laisvė“**

uždėta Pittsburg, Pa. 24 d. vas. 1907 m. Mokestis 50c. mėnesiui, pašalpa \$7.00 į savaitę. Visi draugai iš Amerikos yra kviečiami prisidėti pavieniais arba tvert «Laisvės» kuopas. Drauge kviečiame visas gyvuojančias draugystes prisidėti prie mūsų ir tuomi sutvert Sąjungą Lietuviškų Pašalpiinių Draugysčių. Norintieji matyt Konstituciją, atsiliepkit pridėdami 25c. krasos ženkleliais, pas dr-stės sekretorių **F. J. Bagočius,**

Box 1399 Pittsburg, Pa. (30)

S.J.Rodavyčius.

Agentura laivakorčių ant visų geriausiųjų linijų. Siuntimas pinigų į visas šalis svieto. Didelė knygų krantuvė. Agentura geriausių lietuviškų laikraščių. Spauda knygų, konstitucijų, apgarsinimų ir tt.

Kreipkitės su visokiais reikalais prie manęs, o patarnausiu kuogeriausiai.

452 Collinsville av. E. St. Louis, Ill. [2

«Kovos» kompletas.

Galima gauti «Kovos» red. pilnai «Kovos» kompletai 1906 m. ir 1907 metų. Vienas kompletas su prisiuntimu prekiuoja \$ 2.00.

Nereik Mokintoju.

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **\$ 1.25**
 VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo **15c**
 NAUJAS BŪDAS mokintis rašyti be mokintojo (ypatingai merginoms, kurių daugelis jau išmoko) **10c**

Pinigus siųskite per Mony Order arba pašto markėmis ant šio adriso:

P.Mikolainis

P.O. Bx 62 NEW YORK City

Dykai, Dykai!

Auksinis laikrodėlis su lenciu gėliu gvarantuotas ant 20 metų vertas \$ 20.00. Tas bus duota dykai dėl apgarsinimo mūsų tabako. Gali lengvai parduoti už \$ 6.00 vertės mūsų tabako tarp savo pažįstamų ir gausi šitą puikų laikrodėlį dykai.

European Tobacco Co.
 Dept. 75 33 Leonard st.
 New York, N.Y. (22)

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorčių ir siuntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Teipgi turi sąkrovą visokių lietuviškų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis
 221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

Puikus laikrodėlis už \$3.75.

Pirmaus siuntimo pinigų iškirpk šitą apgarsinimą ir prisiųsk mums su savo adrisu, mes prisiųsime per ekspresą C.O.D. ant pažidėjimo laikrodėlių ir lenciu gėlių gvarantuotai paauksuotą.

M. C. FARBER,
 Dept 104-225 Dearb-
 [28] orn St., Chicago, Ill.

Keystone Phone Main 14-28
 Bell Phone Lombard 2506 A.
 VISIEMS ŽINOMAS
Dr. Philip Rovno,
 423 Pine St. Philadelphia.
 PRIIMAMOSIOS VALANDOS:
 Iki 10 išryto
 Nuo 2 iki 8 po pietų
 Nuo 6 iki 8 vakare
 Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Mano aptėkoj galima gauti:

Severos kraujo čystytojas	1.00
Reumatizmo gėduolė	1.00
Širdies sudrėtinimo vaistas	1.00
Nuo galvos skaudėjimo	1.00
Moterims reguliatorius	1.00
Plaučių ir inkstų gėduolė	75c
St. Gothardo aliejaus	
Mostis nuo niežų ir odos	75c
Mediciniškai odas mullas	25c

Ir daug kitokių gydoinių.

E.W.Gilas SE. Cor. 2nd & Federal st.

„Kova“

Išeina kas pėtynėia. Prenumera | visas ③ „KOVA“ The Lithuanian Weekly, publi-
dalis svieta: ③ shed every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418
metams \$ 2.00 ③ So. 2-nd Str. Phila. Pa.
pusmeėtui \$ 1.00 ③ Subscription rates:
Apgarsinimų prekė: ③ One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00; ③ Six months \$ 1.00.
per metus 10.00 ③ Advertisement rates on application.

Siunčiant raštus, pinigus ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adriauokite:

«KOVA», S.E. Cor. Moyamensing Ave. and
McClellan Str. Philadelphia, Pa.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Veikia masis Komitetas.

I-mo Rajono	K. Lutkus, 109 Grand st., Brooklyn, N.Y.
II-ro Rajono	A. Bernotas, 228 Gerritt st., Philad'a, Pa.
III-čio " "	F.J. Bagoėlius, Bx 1309, Pittsburg, Pa.
IV-to " "	Miss M. M. Rice, Gen. Del., New York, N.Y.
Mass. Valst. Rajono	A.J. V iz n i s, 45 Ward st., Worcester, Mass.
VI Rajono	A. Antonov, Bx 538, Minersville, Pa.

Išpildomojo Komiteto:

J.G r i n i u s, 109 Grand st. Brooklyn, N.Y.
S. S t a n k e v y č i u s, 60 Wells st., Hartford, Conn.
T. A n d z i u l a i t e n ė, S.E. Cor. 12-th & Ritner st., Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto:

Pirmsėdis J. S u k y s, 120 Grand st., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, B. Ž i u r y s, Bx 371, Naugatuck, Conn.
Archiv., J. O. S i r v y d a s, 120-124 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmsėdis, J. S U K Y S, 120 Grand st., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, J. S. P R U S E L A I T Y S, 17 James st., Waterbury, Conn.
Izdininkas, J. O. Š I R V Y D A S, 120-124 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Sekretorius-iždininkas:

P. Dubickas, 1518 E. Moyamensing Ave. Philad'a, Pa.
P.S. Susinešant reikaluose LSS. kuopų, pavienių narių, agitacijos reika-
le, klausiant rodos, siunčiant mėnesines duokles, aukas „Kovos“ fondan ir Lite-
ratūros fondan ir tt. visados kreipkitės prie sekretoriaus. Jeigu sekretorius neat-
liktų minėtu uždavimų, paduokit skundą Išpildomamjam Komiteiui.
Siunčiant rankraščius, paskirtus išleisti LSS., ir su kitais spaudos literatū-
kais reikalais, kreiptis prie archivariaus J.O.Širvydo
Užsirašydami laikraštį „Kovą“ siūsdami prenumeratą už „Kovą“ ir su visais
kitais reikalais lytinėjais „Kovą“, rašykite tiesjok „Kovos“ adrisą.

Sekr. P. Dubickas.

Visu atydai.

„KOVOS“ spaustuvė yra spauzdinama visoki stam-
besni darbai, kaip tai knygos, konstitucijos, blankos ir
tt. ir tt. Darbas yra atliekamas gerai, greitai ir už vi-
siems prieinamą prekę.

Kurie tik turite kokį-nors spauzdinimo darbą, tuo-
jaus kreipkitės į «K-s» spaustuvę ir busite užganėdinti.

RAISTAS

Garsingoji ir labai pageidaujama knyga, jau išėjo iš po
spaudos, lietuviškoje kalboje. Ji parašyta vieno iš geriausių
Amerikos raštininkų.

Raistas teip žingeidi ir visoj pasaulėje reikalaujama,
kad jau išversta į 18-ką visokių kalbų. Mums tuom akyves-
nė, kaip Amerikonas aprašo lietuvius, nuo išlipimo iš laivo
ir visą gyvenimą Amerikoje; vienu vargai, kitų lėbavimai
kaip zerkole perstatyta.

Perskaites Raista, geriau pažinsi Amerikos gyve-
nimą, ne kaip daug metų čia gyvenęs, ir visų suktybių
paslaptis; kaip padaro apgavikai dideliu pinigus, daug
kitrumo atrasi, jog nieks tave negalės prigauti.

Raistas aiškiai parodo, kaip kapitalistai barbariškai
išnaudoja ir apgaulinėja darbininkus, kaip sužaga jų mote-
ris, suardo šeimynų gyvenimą ir nustumia į paleistuvystę;
teipat kaip mėsos skerdingyčios, primaiso visokių biaurybių
ir nuodijant žudo žmones.

Raistas didelė knyga ir nors daugiau prekiuoja, bet
sumažėjus darbams, turint laiko ir žmonėms labai norint tą
knygą skaityt, tai nuleidau tik už **1 dol.**, paskui pabrangs.
Siunčiant pinigus adresuot:

J. NAUJOKAS,

Madison Sq. Sta. box 189, New York City.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas ša-
lis svieta. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety | visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Pirkit Farmas! Farmas!

Didžiausia Lietuviška Kolonija Amerikoje, pavadinta **Nauja Lietu-
va**, kur jau apsigyvenę apie 40 lietuviškų familijų. Kviečiame jus, broliai, aplė-
skite miestus ir atėikite pas mus gyventi ant farmų, o nematysite blogų laikų. Pa-
mus yra keli tukstančiai akrų geros žemės. Žemė yra: juodžemis, molis ir žyras.
Parsiduoda po kiek akrų kas nori, išmokėjimui per 10 metų. Iš augsto užmokėti
mažai tereikia. Netoli 3 geležinkeliai ir portinis miestas Manestee, Mich. Prekė
žemės po \$ 10 akras. Pasiskubinkite pirkti, kad svetimtaučiai neįsipyktų. Kas no-
rite daugiaus žinių, rašykite, arba, geriaus, atvažiuokite stačial pas mus, o mes ap-
rodysime visus laukus dykai.

Adrisas:

Antanas Kiedis,
Peacock, Lake County, Michigan.